

saqarTvel os biznes samarTl is centri

arasamewar meo organi zaci ebi s ganvi Tarebi s
Semaferxebel i samarTl ebrivi barierebi

kvI evi s angr iSi

kvI eva Catarda samoqal aqo interesebis dacvis programis
fargl ebSi, amerikis SeerTebul i Statebis saerTaSoriso
ganviTarebis saagentos finansuri xel SewyobiT

Tbilisi 2003

sarCevi

anotacia	3
Sesavali	4
I. gamokvlevis Sesaxeb	5
II. arasamewarmero seqtoris samarTlebrivi bazis zogadi mimoxilva	7
III. samarTlebrivi bazis Sefaseba eqspertebis mier	9
IV. samarTlebrivi bazis Sefaseba arasamTavrobo organizaciebis mier	18
V. Semajamebeli debulebebi	32
danarTebi	35
• intervius Temebi eqspertebisaTvis	
• intervius kiTxvari arasamewarmero organizaciebisatvis	

anotacia

winamdebare gamokvl eva miznad isaxavs saqarTvel os arasamewarneo seqtoris maregul irebel i samarTI ebrivi sakiTxebis Seswavi as da im samarTI ebrivi barierebis warmocenas, roml ebic xel s uSlian arasamewarneo seqtoris ganvitarebas saqarTvel oSi. gamokvl eva Sesrulebul ia saqarTvel os biznes samarTI is centris mier samoqal aqo interesebis dacvis programis farglebSi, as saerTasoris ganvitarebis saagentos finansuri mxardaWerit. gamokvl eviT mopovebul informacias arsebiti mniSneloba aqvs zemoTxsenebul i programiT gatvaliswinebul i mesame seqtoris maregul irebel i sakanonmdebl o bazis Semdgomi srul yofis RonisZiebaTa dazustebisa da koreqti rebisaTvis.

gamokvl eva Catarda saqarTvel os 7 qal aqSi intervui rebis metodit. masSi monawileoba miRo atma eqspertma da 51 arasamewarneo organizaciis warmomadgenel ma. gamokvl evis Sedegebi gviCvenebs, rom seqtoris maregul irebel i samarTI ebrivi garemo metnaklebad damakmayofil ebelia, Tumca sakmaod Sors aris srul yofil ebisagan. rogorc mosal odnel i iyo, Ziritad probl emas qmnis sagadasaxado kanonmdebl oba, romelic xel sar uwobs an ufro metic, xel s uSli sazogadoebrivi seqtoris ganvitarebas. probl emebia kanonmdebl obis arsrulebaSi. kanonis arsruleba mniSnelovnad gansxvavdeba qveynis regionebs mixedvit da mniSnelovnadaa damokidebul i, erTis mxriv, regionSi sagadasaxado organoebis TanamSromel Ta codnasa da principul obaze da meores mxriv, donorTa motxovnebe. varirebs kanonmdebl obis codnis done Tvit organizaciebs Sorisac. codnis doneze garkveul rols Tamasobs regionSi organizaciebis qsel is ganvitarebis done da informaciul i uzrunvel yofis xarisxi. askarad igrZnoba

informaciis nakl eboba da samarTI ebrivi codnis donis amaRI ebis
aucil ebl oba.

Sesaval i

mocemul i gamokvl eva mimarTul ia saqarTvel oSi arasamewarmeo organizaciebis ganviTarebis Semaferxebel i samarTI ebrivi barierebis gamovl enisaken, maTi gavl enis Semdgomi Sesustebis an likvidaciis mizniT. samarTI ebrivi garemo mniSvel ovd ganapirobebs qveyanaSi sazogadoebrivi organizaciebis rogorc raodenobriv, aseve xarixobriv ganviTarebas. amdenad, arasamewarmeo seqtoris Semdgomi progresis ganmsazRvrel i winapiroba Sesabamisi samarTI ebrivi garemos Seqmnaa.

gamokvl eva Catarda samoqal aqo interesebis dacvis programis fargl ebSi, roml is erTerTi strategiul i amocana swored sazogadoebrivi organizaciebis aTvis efeqturi sakanonmdebl o garemos Seqmnaa. sakiTxi gansakuTrebiT aqtual uria qveynis da sazogadoebrivi seqtoris ganviTarebis mimdinare etapze:

- rogorc aRmosavl eT evropis qveynebis magal iTi gviCvenebs, swored sakanonmdebl o cvl il ebebi ganapirobeben sazogadoebrivi organizaciebis ganviTarebis erTi donidan Tvisobrivad axal doneze gadasvl as. saqarTvel os arasamewarmeo seqtori swored axla imyofeba im mijnaze, rodesac man unda daiwyos aqtiuri qmedebebi ganviTarebis Semdgom etapze gadasavl el ad da amdenad, mwvaved dgeba Sesabamisi sakanonmdebl o uzrunvel yofis xarixi;
- saqarTvel os xel isufl ebaSi gamoikveTa arasamTavrobo seqtoris SezRudvis da kontrol irebad CarCoebSi moqcevis tendencia, ramac gamoxatul eba hpova rig sakanonmdebl o initiativebSi. sazogadoebrivi seqtori dadga am initiativebis bl okirebis aucil ebl obis winaSe da ibrZvis arsebul i sakanonmdebl o garemos progresul i nawil ebis SesanarCunebl ad.

saqarTvel os biznes samarTI is centrs, romel ic xel mZRvanel obs samoqal aqo interesebis dacvis programis samarTI ebriv nawil s, am sferoSi muSaobis xangrZlivi gamocdil ebis safuZvel ze Camoyal ibda saqarTvel os arasamewarmeo kanonmdebl obis srul yofis sakuTari xedva. swored es xedva daedo safuZvl ad programis fargl ebSi Camoyal ibebul miznebs da saqmianobis samwlian gegmas. Cveni qmedebebis meti sizustis da mizanmimarTul obis uzrunvel sayofad gadawyda, rom ufro detal urad da Rrmad Segveswavl a saqarTvel oSi moRvawe sxva eqspertebis da wamyvani organizaciebis gamocdil eba. Seswavl is procesi mocemul i gamokvl evis saxiT Camoyal ibda. kvl evis Sedegebi saSual ebas mogvcems koreqtireba gavukeToT moqmedebis sawyis gegmas da gavzardoT misi qmediToba.

warmodgenil i gamokvl evis angariSi Sedgeba 5 nawil isagan. pirvel nawil Si mocemul ia kvl evis meTodol ogia, meoreSi - samarTI ebrivi

ბაზის ზოგადი მიმოხილვა, მესამე ნაწილი ეტობა ექსპერტთა მოსაზრებებს, მეოთხე ნაწილი არჩეული არასამთავრობო ორგანიზაციათა პრაქტიკის არსებითი სამართლებრივი ხასიათის პრობლემების კვლევის შედეგები, კერძოდ, გამოკვლევა შეეხება სექტორის წარმომადგენელთა დამოკიდებულებას არასამთავრობო ორგანიზაციათა სამართლებრივი რეგულირების ისეთი საკითხებისადმი, როგორცაა: რეგისტრაცია, დაბეგვრა, დროს დაბრუნება, ღირებულების მოქმედება, დამხმარე ეკონომიკური საკმარისობა, ურთიერთობა საბაზო და საგადასახადო სტრუქტურებთან. გარდა ამისა სამართლებრივი საკითხების, კვლევის მიზანია ასევე სექტორის სამართლებრივი ინფორმაციის უზრუნველყოფისა და სექტორის მიერ საკუთარი ინტერესების დაცვის ფორმები. გამოკვლევის მიზანია ნაწილი მოიცავს რესპოდენტთა პოზიციების შეჯამებას დასახლებების სახით. ანგარიშს ერთნაირ დანართებიც.

I. გამოკვლევის შესახებ

გამოკვლევა წარმოადგენს ხარისხობრივ სოციოლოგიურ კვლევას, რომელიც ცალკე ინტერვიუების მეთოდით ინფორმაციის მაქსიმალური სიზუსტისა და სრულყოფილებისათვის გენერალური ერთობლიობიდან (დაახლოებით 4500 ორგანიზაცია) სერცულ იყნა ორი საკვლევი ობიექტი:

- მესამე სექტორის ექსპერტები;
- არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

გამოსაკითხად სერცულ იყნა ათი ექსპერტი. სერცულს ზირითადი კრიტერიუმები კვლევის სავსე შესახებ რესპოდენტთა კოდის დონე და გამოცდილება წარმოადგენდა. სერცულ ექსპერტებს გააცნიათ სექტორის მუშაობის მდდარი გამოცდილება და აქტიურად იყვნენ და არიან კარგად ნაცნობი სამართლებრივი ბაზის შემკმარისა. თუმცა სრულყოფის საკმარისი რაც შეეხება ორგანიზაციებს, კვლევის მიზნიდან გამომდინარე, სერცულს არასამთავრობო ორგანიზაციები, რომლებიც შედარებით განვითარებულნი არიან და ამდენად, მუდმივად შეეხება აკრძალული მოქმედებების დონეობა.

არასამთავრობო ორგანიზაციათა კვლევის გეოგრაფია საკმაოდ ფართოა და მოიცავს საკრებულს ოს 7 კალაქს:

ცხრილი #1. არასამთავრობო სექტორის გამოკვლევის გეოგრაფია

კალაქი	რესპოდენტთა რაოდენობა
ბათუმი	5
გორი	5
თელავი	5
თბილისი	20

¹ ტერმინი "განვითარებული" აღნიშნავს პირობითად და არსებითად განსხვავდება კალაქების მიხედვით.

l agodexi	2
ozurgeti	5
rustavi	3
qutaisi	6
sul	51

gamokvl eva ganxorciel da biznes samarTl is centris mier 2002 wl is oqtomber-dekemberSi. gamokvl evaze muSaobdnen: l ali baqraZe – gamokvl evis xel mZRvanel i, interviuireba, monacemTa anal izi da angariSis momzadeba; maia mesxi – interviuireba; giorgi TumaniSvil i – interviuireba.

kvI eva ganxorciel da sam etapad:

pirvel etapze:

- momzadda kvI evis instrumentebi. ganisazRvra intervius Temebi. eqspertTa gamokvixvisas gamoyenebul iqna Tavisufali (arastandartizirebul i) interviuirebis meTodi. arasamewar meo organizaciebis gamokvl evisas gamoyenebul iqna standartizebul i CaRrmavebul i interviuirebis meTodi;
- Sedga da dazustda gamosakiTx eqspertTa da arasamewar meo organizaciaTa sia;
- moZiebul da Seswavi l i iqna Sesabamisi sakanonmdebl o da sakvl ev sakiTxTan dakavSirebul i sxva l iteratura, msgavsi kvI evis da am sakiTxebisadmi miZRvnil i RonisZiebis masal ebi;

meore etapze:

- ganxorciel da eqspertTa interviuireba. eqspertebi SeTavazebul i sakiTxebidan TviTon irCevdnen sasaubro TemebS. aman kvI evis sawyis etapze saSual eba mogvca:
 1. migveRo xarixobrivi informacia - arasamewar meo seqtoris maregul irebel i bazis Sefaseba;
 2. gamogvekteTa samarTl ebriv bazaSi arsebul i probl emebi da gagvektebina Sesabamisi daskvnebi;
 3. dagvezustebina da dagvexvewa arasamewar meo organizaciis warmomadgenel Ta interviuirebis Tematika.

amave etapze ganxorciel da arasamewar meo organizaciaTa warmomadgenel evis interviuireba. Cxadia, interviuirebis meTodi nakl ebad xel sayrel ia raodenobrivi monacemebis misaRebad. detal uri raodenobrivi informaciisaTvis gamoyenebul iqna samoqal aqo interesebis dacvis programis fargl ebSi saqarTvel os

gaeros asociaciisa da strategiul i kvl evebis centris mier ganxorciel ebul i arasamewarneo organizaciebis kvl evis monacemebi.

mesame etapze:

- ganxorciel da miRebul i informaciis Sej ameba da anal izi. momzadda angariSi.

II aramewarneo seqtoris samarTI ebrivi bazis zogadi mi moxi I va

aramewarneo organizaciebis maregul irebeli kanonmdebl oba waroadgens saxel mwifos da aramewarneo seqtors Soris urTierTobaTa gansazRvris ZiriTad instruments. aramewarneo seqtoris ganviTarebis xel Sesawyobad saerTaSoriso standartebisa da normebis erovnul kanonmdebl obaSi asaxva, pirvel rigSi, gaerTianebis Tavisufl ebis principis damkvidrebas moiTxovs. gaerTianebis Tavisufl eba umniSvel ovanesi el ementia demokratiuli, samoqal aqo sazogadoebis ganviTarebisatvis. aRniSnuli principis Sesabamisa kanonmdebl obam unda daicvas aramewarneo seqtori xel isufl ebis zewol isagan da uzrunvel yos misi angariSval debul eba sazogadoebis winaSe. sxva sityvebiT rom vTqvaT, kanonmdebl obam unda uzrunvel yos damoukidebeli mesame seqtoris ganviTarebis xel Sewyoba da misi efeqtiani funqcionireba.

aramewarneo seqtoris maregul irebeli samarTI ebrivi baza pirobiTad SeiZl eba Semdegnairad davaj gufoT:

1. sabaziso kanonmdebl oba

sagarTvel os konstituciaSi asaxulia saerTaSoriso standartebi, romelic exeba Tavisufl i gaerTianebis ufl ebas. konstituciis 26-emu xli aRiarebs gaerTianebis Tavisufl ebas. konstituciiT uzrunvel yofilia yovel i pirovnebis ufl eba - Seqmnas an gaerTianes sazogadoebriv gaerTianebsi, profesiuli kavSiris CaTvl iT. sazogadoebrivi gaerTianebis saqmianobis SeCereba da akrZal va SesaZl ebel ia mxol od sasamarTI os gadawyvetil ebiT, organuli kanonit gansazRvrul SemTxvevaSi.

2. special uri sakanonmdebl o aqtebi

aRniSnuli tipis sakanonmdebl o aqtebi usual od aregul ireben aramewarneo organizaciebis Camoyal ibebisa da registraciis sakiTxebs:

- samoqal aqo kodeqsi gansazRvras aramewarneo iuridiuli piris organizaciul -samarTI ebriv formebsa da registraciis procedurebs;
- samoqal aqo saprocso kodeqsiT aseve gansazRvrulia aramewarneo iuridiuli piris registraciis procedurebi;
- kanoni saregistracio mosakreblis Sesaxeb gansazRvras aramewarneo iuridiuli pirisaTvis saxel mwifo saregistracio mosakreblis odenobas;
- bavSvTa da axal gazrduli organizaciebis saxel mwifoebrivi mxardaWeris Sesaxeb kanoni aramewarneo organizaciebidan calke gamoyofs bavSvTa da axal gazrdul organizaciebs, iZl eva Sesabamis definiciebs da qmnis aseTi kavSirebis reestr saxel mwifoebrivi mxardaWeris mizniT.

3. arasamewar meo organizaciis funqcionirebis sxvadasxva sferos maregul irebel i sakanonmdebl o da kanonqvemdebare normatiul i aqtebi

- pirvel rigSi, unda aRniSnos kanoni grantebis Sesaxeb, romel ic special urad Seiqmna arasamewar meo seqtorisatvis. igi aregul irebs dafinansebis mxol od erT-erTi wyaros samarTI ebriv safuZvl ebs. sadReisod kanoni uaRresad mniSvnel ovania mesame seqtorisatvis, vinaidan granti jerjerobiT warmoadgens seqtoris dafinansebis ZiriTad wyaros;
- sagadasaxado kodeqsi – gansazRvra vs arasamewar meo organizaciis mier ganxorciel ebul i saqmianobis dabegvris meqanizmebs;
- sabaJo kodeqsi, kanoni sabaJo tarifebisa da mosakrebl ebis Sesaxeb da Sesabamisi kanonqvemdebare aqtebi gansazRvra ven sazRvargareT SeZenil i saqonl is ganbaJebis procedurasa da dabegvris meqanizmebs;
- kanoni presisa da masobrivi informaciis saSual ebebis Sesaxeb – gansazRvra vs Jurnal -gazeTebis, broSurebis, wi gnebisa da erTjeradi sainformacio xasiaTis biul etenebis gamocemis sakiTxebs;
- zogadi administraciul i kodeqsi – gansazRvra vs administraciul organoebTan urTierTobis meqanizmebs. igi mniSvnel ovani instrumentia arasamTavrobo organizaciebisatvis saqmianobis ganxorciel ebis procesSi;
- kanoni saxel mwifo Sesyidvebis Sesaxeb gansazRvra vs Sesyidvebis ganxorciel ebis samarTI ebriv, organizaciul da ekonomikur principebs da saSual ebas aZl evs arasamewar meo iuridiul pirs monawil eoba mi iRos saxel mwifo Sesyidvebis procesSi;
- sanotaro moqmedebaTa Sesrul ebisatvis sazRauris Sesaxeb kanoni gansazRvra vs sadamfuZnebl o dokumentaciis notarial uri damowmebisa da aseve sxva sanotaro moqmedebis sazRauris odenobasa da gadaxdis wess.

III samarTI ebrivi bazis Sefaseba eqspertebis mier

3.1 arasamewar meo organizaciebis maregul irebel i samarTI ebrivi bazis zogadi Sefaseba

arasamewar meo organizaciebis maregul irebel i samarTI ebrivi bazis zogadi Sefasebisatvis arsebitia im amosavali wertilis gansazRvra, romel sac samarTI ebriv bazas SevadarebT. aRniSnul idan gamomdinare dafiqsirda ori pozicia:

- qveyanaSi arsebul samarTI ebriv sivrcesTan da mezobel qveynebSi arsebul kanonmdebl obasTan Sedarebit saqarTvel os arasamewar meo seqtoris maregul irebel i sakanonmdebl o baza

ukeTesad gamoiyureba. samarTI ebrivi baza zogadad damakmayofil ebel ia, magram srul yofil ebisagan sakmaod Sors aris;

- Tu arasamewarneo seqtoris samarTI ebriv bazas SevafasebT sayovel Taod aRiarebul i principebidan gamomdinare, aseT SemTxvevaSi igi mTI ianobaSi arasrul yofil ia. aSkarad aris sferoebi, romel Sic ukeT aris saqme da aris sferoebi, romel Sic seriozul i xarvezebia. amasTan, gamoikveTa samarTI ebrivi bazis gamkacrebs tendencia.

3.2 samoqal aqo kodeqsi

kanonmdebl oba arasamewarneo organizaciis swrafad, martivad da mcire danaxarj ebiT Seqmnis saSual ebas unda iZl eodes. aRniSnul i principidan gamomdinare eqspertebi Tanxmdebian, rom samoqal aqo kodeqsi, romel ic statusis miniWebis sakiTxebis aregul irebs, yvel aze nakl ebad probl emuria da raime seriozul winaaRmdegobebis seqtoris arsebobisaTvis ar qmnis. miuxedavad amisa, gamoiTqva garkveul i mosazrebebi samoqal aqo kodeqsis rigi muxl ebis Semdgomi srul yofis Sesaxeb.

➤ *organizaciul -samarTI ebrivi formebi*

samoqal aqo kodeqsiT gansazRvrul i ori organizaciul -samarTI ebrivi formis arasakmarisobasa da mesame organizaciul samarTI ebrivi formis, "dawesebul ebis" SemoRebis aucil ebl obaze saubrobs gamokitxul eqspertTa naxevari. kidev erTi organizaciul samarTI ebrivi formis SemoReba saWi rod ar miaCnia oTx eqsperts, xol o erTi eqsperti aRniSnul sakiTxs ar Sexebia.

axal i organizaciul -samarTI ebrivi formis momxreebi aRniSnaven, rom am sakiTxTan mimarTebsaSi samarTI ebrivi argumentacia nakl ebia da yuradReba arsobriv mxareze gadaaqvT. "dawesebul ebis" formis ar arseboba garkveul uxerxul obas uqmnis seqtors:

- bevri organizaciis forma da Sinaarsi ar Seesabameba erTmaneTs. arseboben kavSiris formiT registrirebul i organizaciebi, roml ebic ar arian wevrobase orientirebul ni, xSir SemTxvevaSi aseTi organizaciis ZiriTad birTvs 2-3 adamiani warmoadgens. kanonis Tanaxmad, maT yovel wl iurad unda ataron krebebi, krebebs Soris Sual edSi ki gamgeobis sxdomebi. praqtikaSi ase araa. kanonis mier SemoTavazebul i marTvis struqtura ar muSaobs.Kkrebebi da gamgeobis sxdomebi an saertod ar tardeba, an formal uri xasiaTisaa, rac garkveul wil ad drois uazro xarj vasa da zedmet tvirtS warmoadgens. dRevandel i situacia bevr pirovnebas aiZul ebs, daakmayofil os samoqal aqo kodeqsis formal uri kriteriumebi, magram real urad aseTi organizaciebi arc kavSiria da arc fondi;

- kavSiris formiT dafuZnebul i organizacia, romel ic real urad araa orientirebul i wevrobaze, daucvel ia ucxo pirebisagan, radganac nebismier adamians SeuZl ia moiTxovos organizaciis wevroba da uaris SemTxvevaSi sasamarTI oSi gaasaCivros. Tumca real obidan gamomdinare, es probl ema ufro Teoriul i xasiaTisaa;
- yovel ive zemoaRniSnul i iwvevs samarTI ebrivi normis diskreditacias. wevrobaze araorientirebul i organizaciebis kavSiris formiT Camoyal ibeba iwvevs wevrobis ideis diskreditacias;
- “dawesebul ebis” tipis organizaciis fondis organizaciul - samarTI ebrivi formiT daarsebis SemTxvevaSi, erTis mxriv, probl emaa finansebi, radgan kanoni fondisaTvis gansazRvrul i raodenobis qonebis gadacemas iTxovs da meores mxriv, Tavad fondis arsis damaxinj eba. eqspertTa azriT, fondis umTavresi daniSnul eba unda gaxdes saxsrebis, Tanxebis akumul ireba da sazogadoebriv miznebze mimarTva. dRevandel saqarTvel oSi fondebis mniSvel ovani nawil i arafriT ar gansxvavdeba kavSirebisagan. isinic grantebze arian orientirebul ni, anu Tavisi saqmianobis dasafinansebl ad izidaven grantebs da ara imisaTvis, rom es saxsrebi Semdgom sxva j gufebs moaxmaron;
- iuridiul i piri SeiZl eba dafuZnebul i iyos motivaciaze, ideebze, survil ebze. iseTi struqtuirebul i midgoma, rom maincadamainc daTvl ad kategoriaze unda iyos dafuZnebul i (an ful ze an wevrobaze), araa aucil ebel i da saval debul o. sabol oo j amSi mTavaria gaerTianebs Tavisufl ebis ufl eba. es ki saerto mizniT gaerTianebas niSnavs da ara maincadamainc garkveul i raodenobiT gaerTianebas an qonebis gaerTianebas.

eqspertTa azriT, dawesebul eba esaa e. w. “Think-tank“i, pirovneba an fizikur pirTa j gufi, romel ic dakavebul ia eqspertiziT, kvl eviTi saqmianobiT. maT saqmianobis dasawyebad ar sWirdebaT wevroba da qonebis Cadebis val debul eba. survil i aqvT Camoyal ibdnen, rogorc organizacia da iuridiul i piris ufl ebebiT isargebl on.

eqspertebi Tvl ian, rom dawesebul ebis marTvis meqanizmi unda iyos martivi da kavSirebisa da fondis marTvis meqanizmebi am tipis organizaciebisaTvis Seuferebel ia. nebismier adamians unda mieces moRvaweobis saSual eba. is, rom gadawyvetil eba maincadamainc unda iyos kol eqtiuri, ufro sabWoTa el ementia. samoqal aqo sazogadoeba ara marto uSvebs, aramed moiTxovs, rom gadawyvetil eba zogierT SemTxvevaSi individual uri iyos. rac Seexeba regul irebis gare meqanizmebs, is unda iyos Cveul ebrivi safinanso-sagadasaxado kontrol i.

eqspertTa nawil s "dawesebul ebis" organizaciul -samarTI ebrivi formis SemoReba zedmetad miaCnia da Tvl is, rom arsebul i formebi savsebiT sakmarisia:

- samoqal aqo kodeqsi iZl eva zogad sqemas da am sqemaSi Sinaarsobrivi mraval ferovnebis Zal ian didi speqtria Cadebul i. kanonis normiT SeuZl ebel ia sazogadoebaSi arsebul i mraval ferovnebis amowurva. SeuZl ebel i da gaumarTI ebel ia yvel a SesaZl o midgomaze kanonis SemuSaveba. TiToeul i konkretul i model is kanonSi asaxviT yovel i axal i model i, romel ic gamogonebul i iqneba ama Tu im j gufis mier, aRqmul i iqneba rogorc ukanono, vinaidan kanoni aseT model s ar iTval iswinebs. arsebiTia ara organizaciul formaTa mraval ferovneba, aramed is, rom organizaciis miznebi, amocanebi da ganxorciel ebis gzebi ar ewinaaRmdegebodes kanonis normebs. yovel Tvis gamoCndeba adamianta j gufi, romel ic kidev ufro gansxvavebul , al ternatiul variants moindomebs. yovel i konkretul i situaciisaTvis axal i formis SemoReba (iqneba es dawesebul eba, organizacia, instituti Tu sxva) garkveul i safrTxis matarebel ia;
- wevrobase araorientirebul i organizaciebi SesaZl ebel ia daregistrirdnen fondis formiT. ZiriTadi probl ema, rac am SemTxvevaSi warmoiSoba, es aris "fondis" definicia, romel ic CvenTan ganxil eba, rogorc aucil ebl ad ful is gamcemi organizacia. samoqal aqo kodeqsis Tanaxmad, fondi es aris iuridiul i piri, romel ic iqneba saerto-sazogado sasargebl o miznis misaRwevad da Tanxis gacemis val debul eba kanonis mier araa mocemul i. aseve, evropis arcerTi qveynis kanonmdebl obaSi fonds ar akisria mxol od ful iadi saxsrebis gacemis val debul eba. es aris organizacia, romel ic Seqmnil ia raime sazogadoebrivad sasargebl o miznis misaRwevad. ("European Union Foundation Law, A brief comparative overview"; SEAL Social Economy and Law Journal, Summer 2002 Volume 5 Number 1).
- garda aRniSnul i argumentebisa, eqspertTa nawil i Tvl is, rom samoqal aqo kodeqsis 45-e muxl iT gansazRvrul i araregistrirebul i kavSiri Zal ian farTo SesaZl ebl obebis iZl eva arasamTavrobo seqtoris ganvitarebisaTvis. aRniSnul i forma savsebiT demokratiul ia, igi saSual ebas aZl evs or an met adamians urTierTSeTanxmebis safuZvel ze ganaxorciel on saqmianoba. registrirebul i kavSirebisagan gansxvavebiT, roml is struqturasa da marTvis organoebis gansazRvravs kanoni, araregistrirebul i kavSirebis mowyobisa da struqturis sakiTxebi ganisazRvrebis urTierTSeTanxmebiT. visac surs, rom ar iyos wevrobase orientirebul i, ar unda wel iwadSi erTxel krebis Catareba, arsebobs araregistrirebul i kavSiri. aranairi Seferxeba sabanko angariSsa da sagadasaxado kodze ar arsebobs.

erT-erTi eqspertis mier wamoweul iqna rel igiur organizaciaTa saxel mwifo registraciis probl ema. samoqal aqo kodeqsis Tanaxmad, rel igiuri organizacia warmoadgens saj aro samarTI is iuridiul pirs, magram gaurkvevel ia maT mier samarTI ebrivi statusis miRebis wesi. darRveul ia gaerTianevisa da Sekrebebis Tavisufl ebis principi. eqspertis mosazrebiT, saWiroa cvl il eba samoqal aqo kodeqSi, sadac rel igiuri organizacia aRiarebul unda iqnas kerZo samarTI is arasamewarmeo iuridiul pirad da Sesabamisad samoqal aqo kodeqsiT unda ganisazRvros aseTi organizaciebis registraciis sakiTxebi.

➤ ***cvl il ebebis registracia, Semomwirvel is registracia***

samoqal aqo kodeqsis 32-e muxl is Tanaxmad, wesdeba unda Seicavdes damfuznebl is, Semomwirvel ebisa da gamgeobis yvel a wevris saxel s, gvars, dabadebis TariRsa da adgil s, profesiasa da sacxovrebel adgil s. eqspertTa nawil i aRniSnavs, rom gamgeobis wevrebisa da Semomwirvel ebis Sesaxeb wesdebaSi detal uri monacemebis Setana absol uturad zedmetia. aRniSnul i moTxovna xSirad cvl il ebebis registraciis gaumarTI ebel i aucil ebl obis winaSe ayenebs organizaciebs. TiToeul i wevris gasvl a-gamosvl is an misamarTis Secvl is gamo cvl il ebebis registracia zedmeti formal izmia, romel ic Zal ian did dros da energias moiTxovs. amdenad, saWiroa samoqal aqo kodeqsis zogierTi muxl is gamartiveba.

Semomwirvel ebis saval debul o registracia erTi SexedviT ufro teqniki xasiaTis normas warmoadgens, magram probl emuria imdenad, ramdenadac Zal ian uSl is xel s organizaciis saqmianobas. Tu Semomwirvel i wesdebiT ar aris registrierebul i, mis mier gaRebul i Tanxis Semowirul obad aRiareba eWvqveS dgeba. aRniSnul i Tanxa organizacias CaeTvl eba, rogorc dasabegri Semosaval i da sagadasaxado kanonmdebl obiT dabegvras daeqvemdebareba. es aris is e. w. patara xarvezebi kanonmdebl obaSi, roml iTac nebismier dros SeiZl eba Seedavon arasamewarmeo organizacias Tu dasWirdebaT imuSavon sazogadoebriv azrze. aRniSnul i xarvezebi, TiTqos umniSvel o teqniki detal ebamde dayvanil i Zal ian mniSvel ovani iaraRia saWiroebis SemTxvevaSi. aseT xarvezebs aucil ebl ad sWirdebaT gamosworeba.

➤ ***fil ial ebis registracia****

registracia unda iyos martivi da erTjeradi. saxel mwifosTan saregistracio urTierToba amiT unda mTavrdebodes. kanonmdebl oba ar unda iTval iswinebdes zedmet regul aciebs da xel s ar unda uSl ides organizaciebs kanonieri saqmianobis ganxorciel ebaSi. ras aZl evs saxel mwifos ukve registrierebul i

* gamokiTxvis damTavrebis Semdeg 2002 wl is 28 dekembris kanoniT saval debul o gaxda arasamewarmeo organizaciebis fil ial ebis registracia misi adgil mdebareobis mixedviT.

arasamewar meo organizaciis filialis registracia? ras awesrigebs filialis registrirebis moTxovna?

eqspertebi Tvl ian, rom saxel mwifosaTvis adgil obriv arasamewar meo organizaciaTa filialebis registraciis sakiTxi ar unda yofil iyo principul i. filialebis registraciis probl ema arsebobs mxol od ucxoetis arasamTavrobo organizaciebTan mimarTebaSi.

- filialebis registrirebis moTxovna araa mimarTul i kanonis liberalizaciisaken. piriqit, SeiZl eba adgil obriv xel isuflebas gauCndes filialis saqmianobaSi Carevis survil i. sul mcire, moitXovos misi sagadasaxado organoSi aRricxvaze dayeneba, Seqmnas xel ovnuri probl emebi. yovel SemTxvevaSi, es sakiTxi am Sesazl ebl obas Seicavs;
- adgil obrivi arasamewar meo organizaciebis filialebTan mimarTebaSi probl ema dakavSirebul ia gadasaxadebTan. cxadia, central uri ofisis saqmianobaSi asaxul i unda iqnas filialis finansuri saqmianobac. im SemTxvevaSi, Tu filial i eweva ekonomikur saqmianobas, sagadasaxado kodeqsis Tanaxmad, igi isedac ganxil eba damoukidebel pirad da Sesabamisad val debul ia dadges sagadasaxado aRricxvaze;
- organizaciis saqmianobis Sida sakiTxebi unda gadawydes Sida aqtebiT. filialis daarseba, es iqneba mudmivad Tu romel ime proeqtis fargl ebSi, organizaciis Sida saqmea da organizaciis Sesabamisi ufl ebamosil ebis mqone organom unda gadawyvitos. Sesazl ebel ia saTavo organizaciis maregistrirebel saxel mwifo organos gaegzavnos Sesabamisi Setyobineba;

mxol od erTi eqsperti afasebs filialebis registracias ara rogorc xel isuflebasatvis probl emis moxsnas, aramed rogorc arasamTavrobo organizaciebis waxal isebas regionebsi qondeT filial i, rac aamaRl ebs maT pasuxismgebl obes.

3.3 saqvel moqmedo saqmianoba da saqvel moqmedo organizaciebi

eqspertTa umetesoba ar iziarebs arasamewar meo organizaciebsatvis saqvel moqmedo organizaciis statusis miniWebis sakiTxs:

- "dRevandel pirobebsi statusi gaxdeba didi manipul irebis sagani. moxdeba is, rac xdeboda tradiciul ad. SeRavaTi unda mieces saqmianobas da ara organizacias".

saqvel moqmedo organizaciis statusis momxrenic ki Zal zed frTxil ad udgebian aRniSnul sakiTxs. maTi azrit, Cinovnikebi miCveul ni arian sul sxva saqmian kul turas (ufro ukul turobas) da nebismieri nebarTvis gacema maT mier aRiqmeba, rogorc piradi sakuTrebis sxvebze ganawil eba. Cvens real obaSi (korufciis maRal i donis fonze) biurokratiul vertikal Si Casenebul i statusis mimniWebel i struqtura seriozul i safrTxis matarebel ia.

miuxedavad imisa, romel i struqtura iqneba statusis mimniWebel i, erTis mxriv, mTavaria statusis miniWebis procesis gamWvirval oba, meores mxriv ki, aucil ebel i xdeba organizaciebisaTvis damatebiTi moTxovnebis wayeneba. kerZod, informacia aseTi organizaciis Sesaxeb unda iyos gaxsnili; saqvel moqmedo statusis mqone organizaciebi saqmianobis reJimi gansxvavebuli unda iyos; nebismier moqal aqes unda SeeZl os moitxovos da miiRos am tipis organizaciis safinanso angariSi. aseT SemTxvevaSi riski sagrZnobl ad ikl ebs.

eqspertebTa azriT:

- aucil ebel ia qvel moqmedebis mkafio ganmarteba anu ra igul isxmeba qvel moqmedebis cnebis qveS da vin aris qvel moqmedi.
- mniSvel ovania sistemuri da instituciuri qvel moqmedebis wamaxal isebebi i sebel i sebel i sakanonmdebl o cvl il ebebi;
- qvel moqmedeba prestijis saqmed unda gaxdes biznesisaTvis, sxvagvarad mesame seqtori SesaZl ebel ia safrTxis winaSe dadges.

mxol od erTma eqspertma SemogvTavaza is sferoebi, romel Ta dafinansebac unda CaiTval os qvel moqmedebad. aseTebia: social uri sfero da ganaTI eba.

SeRavaTebTan mimarTebaSi eqspertTa umetesoba Tanxmdeba, rom SeRavaTi unda mieniWos qvel moqmeds da organizaciis ekonomikur saqmianobas, romel ic mWidrod da kavSirebuli saqvel moqmedo saqmianobasTan. qvel moqmedebis sagadasaxado SeRavaTebiT stimuli irebis momxreebi Tvl ian, rom ideal ur variantSi SeRavaTi unda mieniWos yvel a qvel moqmeds rogorc iuridiul, aseve fizikur pirsac. aRniSnulis ZiriTadi idea imaSi mdgomareobs, rom qveyanaSi qvel moqmedeba moqal aqeebma unda gaswion.

SeRavaTis momxre eqspertTa nawili frTxil ad udgeba am sakiTxs da aRniSnavs, rom gadasaxadebis administraciebis dRevandel i donisa da arsebuli sagadasaxado kodeqsis pirobebSi SeRavaTebis miniWebi garkveul wil ad sariskoa. aseTma SeRavaTma Sedegad SeiZl eba ufro meti cudi moitanos, vidre kargi.

erT-erTi eqspertis mier SemoTavazebul iqna model i, romel ic sazogadoebas ufro mWidrod daukavSirebs seqtors. am model is Tanaxmad yovel moqal aqes nebayofl obiT SeuZl ia Tavisi Semosavl is garkveuli nawili Seswiros fonds, romel ic seqtoris ganvitarebisTvisaa Seqmnil i. es kavSiri gamoixateba, erTis mxriv, mesame seqtorisaTvis finansuri resursebis miwodebasa da meores mxriv, sazogadoebis winaSe angariSval debulebis meqanizmebis SemoRebaSi. aRniSnul pirobebSi arasamTavrobo organizacia Tav

igrZnobs angariSval debul ad ara mxol od donoris mimarT, aramed sazogadoebis winaSec.

qvel moqmedebis SeRavaTebiT stimul irebis sawinaaRmdegod gamoiTqva Semdegi mosazrebebi:

- Tu mewarmis stimul ireba gvinda, upirvel es yovl isa, maTi dabegvris reJimi unda gadaixedos. sagadasaxado ganakveTebi korel aciaSi unda iyos qveyanaSi arsebul mdgomareobasTan. sagadasaxado reJimis liberal izaciam mewarmes biznesis legal izaciis stimuli unda misces. sadReisod ki qvel moqmedebaze sagadasaxado SeRavaTebis micema mxol od damatebiT simaxinj es warmoSobs;
- qvel moqmedeba warmoadgens sazogadoebis samoqal aqo kul turis gamovl inebas. dRevandel i samoqal aqo kul turis done zogadad da kerZod mewarmeebSic Zal ian dabal ia da maTgan raime mniSvnel ovanis mol odini aravis ar unda qondes. anu didi imedi imisa, rom xarj ebSi gaweris ufl ebis miRebis Semdeg mewarmeTa umetesoba mecenati gaxdeba, ar unda gvqondes. qvel moqmedeba ufro samoqal aqo kul turis formaa da nakl ebadaa ful Tan dakavSirebul i.

3.4 sagadasaxado kodeqsi

sagadasaxado kodeqsi warmoadgens yvel aze probl emur da winaaRmdegobriv normatiul aqts arasamTavrobo seqtoris ganviTarebis gzaze. aRniSnul zogad pozicias yvel a eqsperti iziarebs, Tumca zogierT konkretul sakiTxze dafiqsirda ramdenadme gansxvavebul i damokidebul eba.

seqtorisaTvis e. w. "TamaSis wesebis" daweseba saxel mwifos prerogativaa da cxadia, politikasTanaa dakavSirebul i. saxel mwifo, prioritetebidan gamomdinare, axal isebs an zRudavs konkretul i sferosa Tu saqmianobis Semdgom ganviTarebas. amdenad, seqtorisaTvis dabegvris gamkacrebis SemTxvevaSic ki samarTI ebrivi argumentebi SeiZl eba nakl ebad moiZebnos. SeRavaTebi dafinansebis zogierT wyaroebze garkveul wil ad saxel mwifos mier aRebul sagareo val debul ebebis Sesrul ebasTanaa dakavSirebul i. sagadasaxado kodeqsi organizaciis stabil urobis erT-erTi garantia da misi mudmivi cvl il eba, yovel Tve TamaSis axal i wesebis SemoReba seriozul safrTxes uqmniis organi zaciaTa arsebobas.

eqspertebma sagadasaxado kodeqsi dan ramdenime saki Txi SemogvTavazes:

➤ *dRg-s dabruneba*

aRiniSna, rom seriozul i probl emebi iqmneba grantiT SeZenil saqonel ze gadaxdil i dRg-s ukan dabrunebasTan dakavSirebiT.

amasTan, dRg-s dabronebasTan dakavSirebul i kanonis norma (muxl i 119) misaRebia, rom ara aRsrul ebis probl ema.

erT-erTi eqspertis azriT, dRg-s dabroneba araa samarTI ebrivi probl ema, es biuj etis probl emaa. saxel mwifo biuj etis gegmis qronikul i Seusrul ebl obis pirobebSi xel isufl eba ukan ar abrunebs kuTvnil TanxebS. amasTan, Tanxebis daubrunebl oba seqtoris pasiurobis bral icaa. seriozul i kampania aRniSnul i sakiTxis mosagvarebl ad seqtors ar ganuxorciel ebia. arasamewarmeo seqtorma unda SesZl os da waradginos saerTo sarCel i did Tanxaze. ufro konkretul ad SesZl ebel ia gadaidgas Semdegi nabij ebi:

- unda ganisazRvros dRg-s dabronebaze pasuxismgebel i pirebi;
- sanqciebi ganisazRvros saxel mwifosaTvis;
- vaiZul oT saxel mwifo, rom daubrunebel i Tanxa val ad gai formos;
- aucil ebel ia aseve sasamarTI osadmi mimarTvac da zewol a xazinaze, raTa aRsrul des 119-e muxl i.

➤ ***ekonomikuri saqmianobis dabegvra***

sagadasaxdo kodeqsi nebismier iuridiul pirs, romelic axorciel ebs ekonomikur saqmianobas, ganxil avs rogorc sawarmos da Sesabamisad dabegvris rejimi aRniSnul i tipis saqmianobaze saerToa yvel a maTganisatvis, organizaciul -samarTI ebrivi formis miuxedavad.

SeRavaTebis momxre eqspertebi frTxil ad udgebian SeRavTebis miniWebis sakiTxs. ekonomikuri saqmianobis dabegvra SeRavaTiani rejim iT SesZl ebel ia ganxorciel des mocemul i ori pirobis dakmayofil ebis SemTxvevaSi:

1. mogeba ar nawil deba damfuZnebl ebs Soris;
2. damxmare samewarmeo saqmianoba Seesabameba organizaciis miznebs. aucil ebel ia ganisazRvros im saqmianobaTa CamonaTval i, romelic Sinaarsobrivad ukavSirdeba arasamewarmeo organizaciaTa saqmianobis principi ebs;

amasTan, ekonomikuri saqmianobis mogebis gadasaxadiT dabegvrisagan srul ganTavisufl ebaze aravin ar saubrobs. SeRavaTebis arsebobis SemTxvevaSi yvel aze misaReb model ad dasaxel da ekonomikur saqmianobaze Semosavl is zeda zRvaris daweseba. rodesac organizaciis ekonomikuri saqmianobidan miRebul i Semosavali gadascil deba dadgenil zRvars, igi dabegreba Cveul ebriv rejimSi. erT-erTi eqspertis mier SemoTavazebul i iqna brunvis maqsimal uri zRvari daaxl oebiT 100 aTasi lari. paral el urad mis mierreve SemoTavazebul iqna Semosavl is zRvris dadgena diferencirebul ad bazrebis mixedvit, magal iTad, sagamomcemlo bazarze 10-20 aTasi. SemoTavazebul iqna aseve Tanafardobis

dadgena organizaciis saerTo Semosaval sa da ekonomikur saqmianobidan miRebul Semosaval s Soris. arasamewarmeo organizaciebis ekonomikuri saqmianobaze SeRavaTebis miniWebis mowinaaRmdegeTa azriT, SeRavaTebis daweseba warmoadgens intervencias bazarze da arRvevs sabazro ekonomikisa da Tavisufal i konkurenciis pirobebs.

➤ ***samivl inebo Tanxis dabegvra***

aRniSnul i sakiTxi erTi SexedviT teqnikuri xasiaTis probl emas warmoadgens. kodeqsis 38-e muxl is Sesabamisad, normis zeviT gadaxdil i samivl inebo Tanxebi ibegreba. kanonis Tanaxmad, mivl inebis normebi gansazRvrul unda iqnas finansTa ministris brZanebiT, real urad ki moqmedebs saqarTvel os prezidentis 1998 wl is 4 april is brZanebul eba #220. kanoni iTxovs erT normatiul aqts, praqtikaSi ki muSaobs meore. aRniSnul i real urad warmoadgens kanonis darRvevas.

➤ ***2002 wl is 25 ivnisis cvl il ebebi sagadasaxado kodeqsis***

sagadasaxado kodeqsis 2002 wl is 25 ivniss ganxorciel ebul ma cvl il ebebma seriozul i koreqtivebi Seitana arasamewarmeo iuridiul pirTa saqmianobaSi. Konkretul ad, cvl il ebeba ganicada sagadasaxado kodeqsis Semdegma muxl ebma: 88, 108, 185, 187 .

erTaderT pozitiuri xasiaTis cvl il ebas warmoadgens sagadasaxado kodeqsis 187-e muxl Si gakeTebul i mkafio Canaweri, imis Taobaze, rom SeRavaTi exeba mxol od organizaciis sagadasaxado val debul ebebs. es Canaweri ukeTesia winaT arsebul ze, romelic sxvadasxva interpretaciis saSual ebas iZl eoda.

25 ivnisis cvl il ebebamde organizacia, romelic aradaqiravebiT momuSave fizikur pirs unazRaurebda samuSaos, momsaxurebis Rirebul ebas 231-e muxl is Sesabamisad val debul i iyo erTi Tvis vadaSi sagadasaxado samsaxurisaTvis waredgina Sesabamisi informacia. sagadasaxado kodeqsis 88-e 108 da 185-e muxl ebSi Setanil i cvl il ebebis Sesabamisad, rezidenti iuridiul i piri, romelic sagadasaxadoSi araregistrirebul fizikur pirs unazRaurebs gaweul i momsaxurebisa da samuSaos Sesrul ebis Rirebul ebas, val debul ia dabegros es fizikuri piri ara marto saSemosavl o gadasaxadiT da social uri dazRveviT, aramed damatebul i Rirebul ebis gadasaxadiTac. cxadia, gasaTval iswinebel ia is faqtic, rom zogierTi saxis momsaxureba special uri normiT (muxl i 101) Tavisufal deba dRg-s gadaxdisagan. Tumca am muxl is gamoyenebac sirtul eebTanaa dakavSirebul i, vinai dan sagadasaxado kodeqsis sityvaTa TamaSi Zal zed mniSnel ovania da interpretaciis did saSual ebas iZl eva.

aRniSnul ma cvl il ebebma gaauaresa iuridiul i piris mdgomareoba.

- xel isufli ebam iuridiul pirebs, maT Soris arasamewarmeo organizaciebs, gadasaxadebis administrireba daaval a gadasaxadis sferoSi;
- dRg-Ti ibegreba fizikur piri, maSin, rodesac kanoniT dRg-iT dasabegri operaciebis saerTo Tanxa 12 kal endarul i Tvis ganmavl obaSi 24 aTass unda aRematebodes. aRniSnul i cvl il ebis Semdeg dabegvris subieqtebi xdebian pirebi, romel Tac gacil ebiT nakl ebi brunva aqvT;
- grantidan gadaxdil i dRg eqvemdebareba ukan dabrunebas dRg-s angaris faqturis wardgenis Semdeg. Gaugebaria, am SemTxvevaSi ranairad SesZl ebs arasamewarmeo organizacia gadaxdil i dRg-s ukan dabrunebis moTxovnas;
- aRniSnul i cvl il ebebis Sedegad grantidan gadaxdil i Tanxebi momsaxurebis gawevisa da samuSaos Sesrul ebis SemTxvevaSi gazarada 42%-iT, xol o sxva saxsrebidan gacemul i Tanxebi ki 73%-iT. amis paral el urad, darCa 231-e muxl iT gaTval iswinebul i informaciis sagadasaxadoSi wardgenis val debul ebac;
- zemoaRniSnul i cvl il ebebis miRebidan 15 dRis vadaSi Zal aSi Sesvl am arasamewarmeo organizaciebs Seuqmna seriozul i finansuri probl emebi. organizaciebi damokidebul ni iyvnen donorze, konkretul grantze da maT damatebiTi Tanxebi ar gaaCndaT;
- gazrdil i xarjebis Tavidan asacil ebl ad kanonma organizaciaTa nawil i aizul a aradaqiravebiT momuSave da momsaxurebis gamwevi piri formal urad gaformebinaT, rogorc daqiravebul i fizikuri pirebi.

demokratiul i qveyanis sasamarTi oSi SeiZl eba imis damtkiceba, rom zemoaRniSnul i cvl il ebebis 15 dRian vadaSi Zal aSi Sesvl a warmoadgens ganukiTxaobas, Zal adobas saxel mwifos mxridan. sasamarTi o procesis Sedegad aqti ar gauqmdeba, magram gadavadebul iqneba misi Zal aSi Sesvl a. am SemTxvevaSi mniSvnel ovania is faqti, rom qveyanaSi dafiqsirebul ia finansuri wel i da pirvel rigSi TviTon saxel mwifom unda daicvas da pativisces Tavis kanonebs. iuridiul ma pirma safinanso wl is dawyebamde unda icodes mosal odnel i xarjebis Sesaxeb, raTa ifiqros misi dafarvis wyaroebze. saxel mwifos ara aqvs ufl eba Sua safinanso wels iuridiul piri daaval debul os damatebiTi Tanxebis gadaxdiT mxol od imitom, rom TviTon ar Seswevs sagadasaxado administrirebis gaumj obesebis unari.

grantiT SeZenil i saqonl is sabaJoze gatarebis wesi

prezidentis 2001 wl is 13 agvistos #326-e brZanebul eba, roml iTac regul irdeba grantiT SeZenil i saqonl is sabaJoze gatarebis wesi, mraval kiTxvis badebs. aRniSnul dokumenti aris xel isufli ebis mcdel oba akontrol os mesame seqtori imaze metad, vidre es kontrol irebadia. konkretul ad saubarua aRniSnul i debul ebis me-5

mulis mesame punktze "saqartvel os finansTa saministro axdens grantebis monitorings". aqedan gamomdinare, seqtori araa dazrveuli konkretuli Tanamdebobis pirTa TviTnebobisagan.

kanoni grantebis Sesaxeb

eqspertTa azrit, aRniSnul ma kanonma mniSvnel ovnad Seuwyo xeli arasamewar meo seqtoris Seqmna-gaZlierebas. am Tval sazrisiT es kanoni Zalian progresuli iyo im droisaTvis. amJamad, eqspertTanawil smiaCnia, rom am kanonSi aucilebelia cvlilebebis Setana:

- grantebis kanoni miRebulia momentis raRac realobazemorgebit, rac im momentSi gamarTlebuli iyo imiT, rom ararsebobda erTiani sakanonmdebl o sistema dasaswrafodsaWiroyo sagangebo reJimis Seqmna *ucxouri grantebisaTvis*. aRniSnulidan gamomdinare, grantis gamcemTa sia maqsimal urad Seizruda. grantis gacema saqartvel os saxel mwifosac unda SeeZlos.

xanZarsawinaarmdego dazrveva

damokidebul eba am kanonisadmi winaarmdegobrivia. igi damatebit finansur resursebs moitxovs organizaciisagan, rac organizaciaTa umravlesobas mzime tvirtad awveba. erTerTi eqspertis azrit, "ofisSi araferi ar xdeba imaze ufrosasiSi, vidre nebismier binaSi da gaurkvevelia, ratom unda hqondeT am organizaciebs eszedmeti valdebul eba. dazrveva unda iyos nebayofl obiti da arasavaldebul o". Tumca, eqspertTanawili mainc aRniSnavs, rom am kanonSi garkveuli logika arsebob. xanZris SemTxvevaSi Titqmis yovel Tvis Cndeba mesame piris interesi dasxvistiTvis miyenebuli zaralis cneba Semodis.

kanoni "presisa da informaciis sxvasaSual ebebis Sesaxeb"

arseboben kanonebi, romlebic erTi Sexedvit uSual od ar Seexeba arasamewar meo seqtors, magram yovel dRiur cxovrebaSi mis saqmianobaze seriozul gavlenas axdens. aseT kanonta ricxvs ganekutvneba kanoni "presisa da informaciis sxvasaSual ebebis Sesaxeb". kanonis Tanaxmad, "masobrivi informaciis saSual ebebsi igulisxmeba: gazeTebi, Jurnal ebi, tel eradioprogramebi, video da kinodokumental istika, biuletenebi, 600-ze meti tiraJit dabeWdili wignebi dasxva perioduli da erTjeradi gamocemebi, Tu isini gankutvnilia informaciis sajaro gavrcelebisatvis". amastan masobrivi informaciis saSual ebebi Tavis saqmianobas axorciel eben "mewar meTa Sesaxeb" kanonit gansazRvruli erTerTi organizaciul - samarTlebrivi formiT.

Amdenad, organizaciebs ufl eba aqvT dabeWdon wignebi 600-mde tiraJit, xolo saertod ara aqvT gazeTebisa da biuletenebis beWdvis ufl eba.

kanoni saxel mwifo Sesyidvebis Sesaxeb

aRniSnul i kanoni praqtikul ad gamouyenebel ia mesame seqtoris mier. Teoriul ad igi dafinansebis axal wyarod ganixil eba. miuxedavad imisa, rom kanoniT minimal uri standartebi dadgenil ia da misi ormagi interpretacia ar arsebobs, kanoni seqtorisaTvis ar muSaobs.

kanonis umoqmedobis mizezebad dasaxel ebul ia:

- arasakmarisi kontrol i saxel mwifos mxridan sakuTar dawesebul ebebze;
- arasakmarisi yuradReba arasamewarmeo organizaciebisa am Temis mimarT. ufro meti yuradReba arasamTavrobo organizaciebis mxridan xel s Seuwyobs am sakiTxis mowesrigebas.

IV samarTI ebrivi bazi s Sefaseba arasamewarmeo organi zaci ebi s mi er

4.1 samarTI ebrivi xasiaTis zogadi probl emebi

saxel mwifosa da mesame seqtoris urTierToba registraciidan dawyebul i biuj etTan urTierTobiT damTavrebul i mTI ianad dasaxvewia. seqtoris ganviTarebis Semaferxebel samarTI ebrivi probl emebidan pirvel adgil zea sagadasaxado kodeqsi, zogadad dabegvris reJimi. gamokiTxul organizaciaTa naxevari cal saxad xazs usvams, rom sagadasaxado kodeqsi qmnis seriozul probl emebis. amis paral el urad zogierTebi akonkreteben sagadasaxado kodeqsSi arsebul winaaRmdgobebis. aRsaniSnavia, rom dasaxel ebul i 13 probl emidan naxevarze meti Seexeba dabegvras, administrirebasa da angariSgebas. konkretul ad:

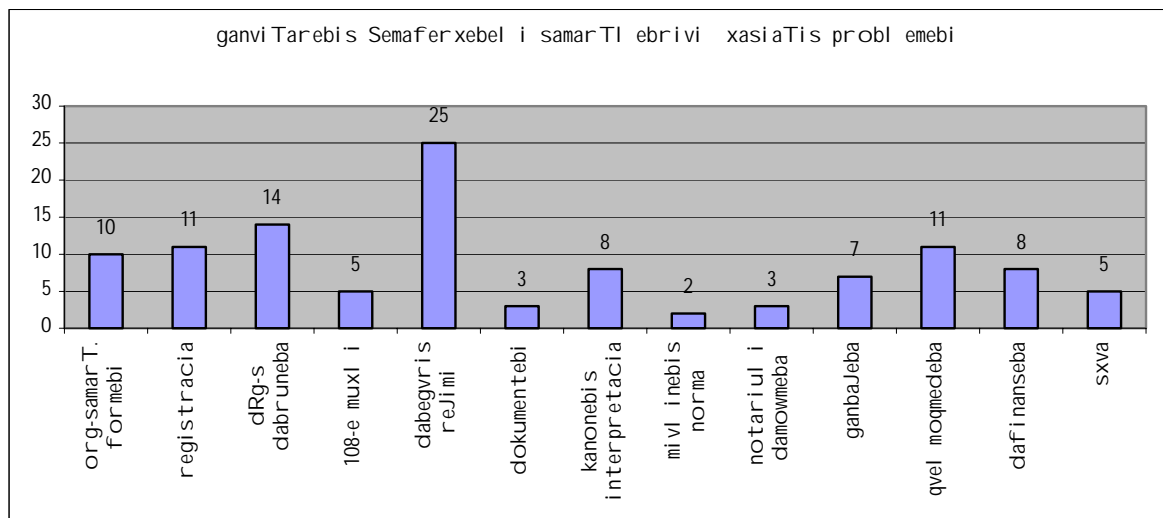
- dabegvris araefeqturi reJimi, SeRavaTebis nakl eboba;
- grantiT SeZenil saqonel ze gadaxdil i dRg-s dabruneba;
- 108-e muxl is Sesabamisad sagadasaxadoSi araregistrirebul aradaqiravebiT momuSave fizikur pirTa dRg-iT dabegvra;
- saqonl is SeZenis damadasturebel i dokumentebi;
- miwl inebis dabal i norma;
- grantiT SeZenil i saimporto saqonl is ganbaJeba;
- qvel moqmedisaTvis stimulis ar arseboba;
- dabegvris reJimidan gamondinare dafinansebis al ternatiul i wyaroebis simwire.

samoqal aqo kodeqsTan mimarTebaSi gamoikveTa ori probl ema. pirvel i, organizaciul - samarTI ebriv formaTa ukmarisoba. meore registraciasTan dakavSirebul i gaugebrobebi. aq gaerTianebul ia sakiTxTa farTo speqtri. registracias ukavSirdeba aseve saregistracio dokumentebis notariul i damowmebis sazRaurTan dakavSirebul i probl emebic.

rac Seexeba kanonTa interpretacias, am probl emas respodentebi ZiriTadad aseve sagadasaxado kodeqsSi mocemul normebs ukavSi reben.

respodentTa nawil i aseve saubrobs sxvasxva kanonebis arsebobasa Tu ararsebobaze, roml ebic maT xel s uSi ian saqmianobis ganxorciel ebaSi. aseTebia: presisa da sityvis Tavisuflebis Sesaxeb, aseve bavSvTa ufl ebebis Sesaxeb kanonis ararseboba.

diagrama #1

4.2 samoqal aqo kodeqsi

➤ *organizaciul -samarTI ebrivi formebi*

axal i organizaciul -samarTI ebrivi formis momxre respodentTa umravl esoba saeqsperto momsaxurebaze orientirebul organizaciebze amaxvil ebs yuradRebas da am tipis organizaciebisaTvis axal i formis ("dawesebul eba" an "instituti") SemoRebis aucil ebl obas wevrobaze araorientirebul obiT xsnis. amavdroul ad, maT mier fondi mxol od grantebis gamcemad aRiqmeba. SesaZI ebel ia aseT damokidebul ebas "grantebis Sesaxeb" kanonSi grantis gamcemad fondis moxsenieba warmoSobs. respodentebi Tvl ian, rom dRevandel pirobebSi organizaciebi iZul ebul ni arian moergon kanons. magram kanoniT dawesebul i val debul ebebi xel s uSI is organizaciaTa Semdgom ganvitarebas da aucil ebel ia, rom yvel afers Tavisi saxel i daerqvas.

organizaciul -samarTI ebriv formebis nakl eboba garkveul probl emebs qmnis saTemo organizaciebTan mimarTebaSic. saTemo organizaciaTa Camoyal ibebisa da maTi Semdgomi funqcionirebis praqtikidan gamomdinare ori respodenti Tvl is, rom aucil ebel ia sxvadasxa interesisa da sxvadasxa tipis organizaciaTa gamij vna. sxva SemTxvevaSi SesaZI ebel ia seqtoris diskreditacia.

erT-erTi respodentis azriT, Cveni sazogadoebis diferenciacia amJamad mimdinareobs, arsebobs mraval i social uri j gufi, romel sac aqvs srul iad gansxvavebul i miznebi da interesebi da es gansxvavebul i miznebi da interesebi warmoSoben maTi miRwevis sxvadasxa xerxebsa da saSual ebebs. Tavistavad cxadia, mTel am gansxvavebul obaSi arsebobs I ogikuri da bunebrivi winaaRmdegoba. Cveni sazogadoeba social uri struqturis Tval sazrisiT araa Seswavl il i da aravin ar icis, zustad rogoria es struqtura sinamdvil eSi. aqedan gamomdinare, am etapze ganzogadeba da arasamewarmeo iuridiul i pirebisaTvis ori organizaciul -samarTI ebrivi formis SemoReba savsebiT I ogikuria.

arsebul organizaciul -samarTI ebriv formebidan fondTan mimarTebaSi aRniSnul iqna, rom aucil ebel ia fondis sakanonmdebl o regul irebis daxvewa. kerZod, aRiniSna gameobasa da kuratoriumTan dakavSirebul normebis srul yofis saWi roeba.

➤ *registracia*

respodentTa umravl esoba Tvl is, rom raime mniSvnel ovani da seriozul i xel SemSI el i faqtori registraciasTan dakavSirebiT ar arsebobs. amis damadasturebel ia is faqtic, rom saqarTvel oSi 1998 wl is Semdeg daregistrirda an xel axal i registracia gaiara 5000-mde arasamewarmeo iuridiul ma pirma.

responentebis mier registraciis probl emad dasaxel eba ZiriTadad gamowveul ia regionebsi kanonis aRsrul ebis dabal i doniT. konkretul ad:

- registraciis vadebis darRveva;
- registraciisaTvis im damatebiTi dokumentebis moTxovna, romel sac iTval iswinebs "mewarmeTa Sesaxeb" kanoni;
- registraciaze uaris dasabuTebis gareSe datoveba.

erTi responentis mier samoqal aqo kodeqsis 31-e muxl is meore punqtis formul ireba, registraciisaTvis wardgenil i organizaciis miznebi ar unda ewinaaRmdegebodes aRiarebul zneobrivi normebs, dasaxel da rogorc registraciaze uaris Tqmis potenciuri safrTxe, vinaidan zneobrivi normebs interpretacias mosamarTl e axdens.

registraciis probl emebis gverdiT saxel deba cvl il ebebisa da Semowirvel ebis saval debul o registracia. aRniSnul s zedmet biurokreatiad aRiqvamen. gansakuTrebiT gaugebari xdeba Semowirvel is Sesaxeb informaciis registracia. organizaciaTa garkveul i nawil i Rebul obs Semowirul obas, magram arcerT maTgans ar hyavs dafiqsirebul i Semowirvel i wesdebaSi. aRniSnul i faqti SesaZl ebel ia organizaciis sawinaaRmdegod iqnas gamoyenebul i sagadasaxado samsaxurebis mier.

responentebis mohyavT damatebiTi argumentebi Semowirvel is registraciis moTxovnis sawinaaRmdegod. kerZod, miuTiteben, rom organizaciis registraciisas winaswar SeuZl ebel ia gansazRvro yvel a potenciuri Semowirvel i da meore, Semowirul obis miRebis Semdegac ki wesdebaSi cvl il ebebis Setana da damatebiT Tanxebis gadaxdac xSirad SeuZl ebel ia, vinaidan rig SemTxvevaSi Semowirul oba 50-100 l aria. amasTan, organizaciebs ar gaaCniaT damatebiTi saxsrebi msgavsi, arafriptomcemi cvl il ebebis registraciisaTvis.

4.3 sagadasaxado kodeqsi

➤ *arasamewarmeo organizaciebis dabegvra*

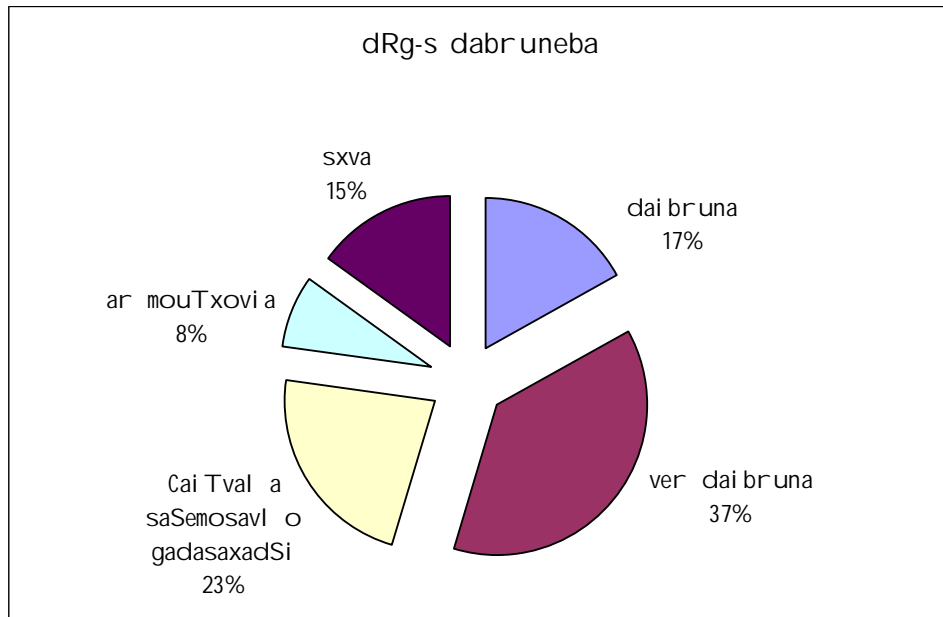
responentebi samarTl ebrivi bazis Sefasebisas miuTiteben sagadasaxado SeRavaTebis simwireze. marTalia, granti gaTavisufli ebul ia mTel i rigi gadasaxadebisagan, magram zogierTi maTganis gamoyeneba praqtikul ad SeuZl ebel ia. aseTebia dRg-s dabruneba da sazRvargareT grantiT SeZenil saqonl is ganbaJebaze arsebul i SeRavaTebis miReba. rac Seexeba sawevros da Semowirul obas, es Semosavl is is wyaroebia, romel Ta mogebis gadasaxadisagan gaTavisufli ebiT saxel mwifos praqtikul ad arc bevri daukargavs da arc organizaciebis waxal isebe ar momxdara.

კავსირების უმრავლესობას საწვრთნო არაა დაწესებული, შემთხვევითობა კი გველ მოქმედება დამოკიდებული.

➤ *დღგ-ს დაბრუნება*

გველ აზე მნიშვნელოვანი პრობლემა არასამუშაო ორგანიზაციებისათვის წარმოადგენს გრანტი შეზღუდული საფონდების გამოყენების დღგ-ს დაბრუნება. გამოკითხული 51 არასამუშაო ორგანიზაციიდან დღგ ვერ დაბრუნებს გამოკითხულთა 37%, დღგ დაბრუნების საშუალებას გაცხადებს ორგანიზაციათა 24 პროცენტმა, დაბრუნება შეუძლებელია 16% ანუ საწვრთნო რაოდენობიდან მხოლოდ 8 არასამუშაო ორგანიზაციამ. დღგ-ს დაბრუნების გეოგრაფია შემდეგნაირად გამოიყურება: ბათუმი - 1, ლაგოდეხი - 1, გორი - 1, კუთაისი - 2 და თბილისი - 3.

diagrama #2

dRgs dabruneba, rogorc wesi, sakmaod gaWianurebul i procesia da udi des Zal isxmevas moiTxovs organizaciis mxridan. sagadasaxado kodeqsis 119-e muxl Si sakmaod mkafiodaa Camoyal ibebul i dabrunebis procedura. Tumca, yvel a SemTxvevaSi dairRva dabrunebis vada 15 dRe. arasamewarmeo organizaciebma dRg-s dabruneba moaxerxes mxol od sxvadasxva instanciebSi Sexvedrebis, rig ASemTxvevebSi sasamarTI oSi wasvl is mzadyofnis dafiqsirebiT da sasamarTI oSi sarCel is SetaniTac ki. amasTan, arsebobs faqti, rodesac dRg-s dabruneba garkveul i garigebis Sedegad moxda. organizaciaTa umetesobas dRg dabrunebul i aqvs 1997 wl is CaTvl iT, rodesac sagadasaxado organo Semosavl ebis mobil izebas axerxebda da gegmas asrul ebda.

Zal zed mniSvnel ovania is faqtic rom dRg-s dabrunebas ara aqvs regul arul i xasiaTi. gamokiTxul i organizaciebidan mxol od erTi organizacia axerxebes regul arul ad dRg-s dabrunebas, amasTan xazgasasmelia, rom dasabrunebel i Tanxa minimal uria da organizaciis xel mZRvanel i Tavadac aRiarebs, rom garkveul rol s nacnob-megobrobac TamaSobs. Svidi organizaciidan nawil i iTvl is dRg-s saSemosavl o gadasaxadSi da nawil i ver ibrunebis.

ratom ver ibruneben organizaciebi dRg-s: erTaderTi pasuxi, romel sac arasamewarmeo organizacia Rebul obs sagadasaxado samsaxurSi (regionis miuxedavad), aris is, rom biujets amis Tanxebi ar gaaCnia. dRg-s daJinebul i moTxovnas rig SemTxvevaSi sagadasaxado Semowmeba mosdevs, romelic organizaciis daj arimebiT mTavrdeba. amas organizaciebi sagadasaxado

samsaxuris mxridan zewol ad aRiqvamen da aqedan gamomdinare, nakl ebad aqtiuroben dRg-s dasabrunebl ad.

dRg-s CaTvl a sxva gadasaxadSi –sagadasaxado samsaxurebi biuj etis Seusrul ebl obis mizeziT uars amboben dRg-s ukan dabronebaze, magram rig SemTxvevaSi gamoTqvaven mzadyofnas dasabrunebel i Tanxa organizacias CauTval on saSemosavl o gadasaxadis angariSSi. CaTvl is geografia Semdegnairia: Tbilisi, ozurgeti, quTaisi da l agodexi.

praqtikam koreqtivebi Seitana sagadasaxado kodeqsis 119-e muxl Si. organizaciebis meoTxedi axerxebis dRg-s CaTvl as saSemosavl o gadasaxadSi, sagadasaxado samsaxurebis weril obiTi nebarTvis safuZvel ze. miuxedavad imisa, rom arasamewarmeo organizaciebma ician, rom CaTvl as kanoni ar iTval iswinebs, CaTvl is meqanizmsadmi isini dadebiTad arian ganwyobil ni, vinaidan sxva SemTxvevaSi ikargeba didi raodenobiT Tanxebi.

gamokiTxul Ta 8%-s saerTod ar mouTxovia dRg-s dabroneba sagadasaxado samsaxurebisagan. amas ori mizeziT xsnian:

1. ar icodnen dRg-s angariS-faqturis sagadasaxadoSi wardgenis 3 Tviანი vadebis Sesaxeb;
2. dRg-s dabronebasTan dakavSirebul i praqtikidan gamomdinare, CaTval es rom moTxovnas aranairi azri ar aqvs.

gamokiTxul organizaciaTa 15%- gaerTianebul ia kategoriaSi “sxva”. isini warmoadgenen sxvadasxva tipis organizaciebs da gaacniaT gansxvavebul i praqtika 119-e muxl Tan mimarTebsi. pirvel rigSi, eseni arian SedarebiT axal i organizaciebi, romel Tac an j er ar miURiaT granti, an saerTod Zal ian uWirt saqonl is SeZena dRg-s angariS-faqturiT. amave kategoriaSia ramdenime filial i, romel Ta sabuRal tro saqmianoba xorciel deba central urad da maT ara aqvT sagadasaxadosTan urTierTobis val debul eba. am kategoriaSia erTaderTi arasamTavrobo organizacia, romel ic warmoadgens dRg-s gadamxdel s samoqal aqo kodeqsis 92-e muxl is mixedviT da CaTvl as awarmoebs sagadasaxado kodeqsis 114-e muxl is Sesabamisad.

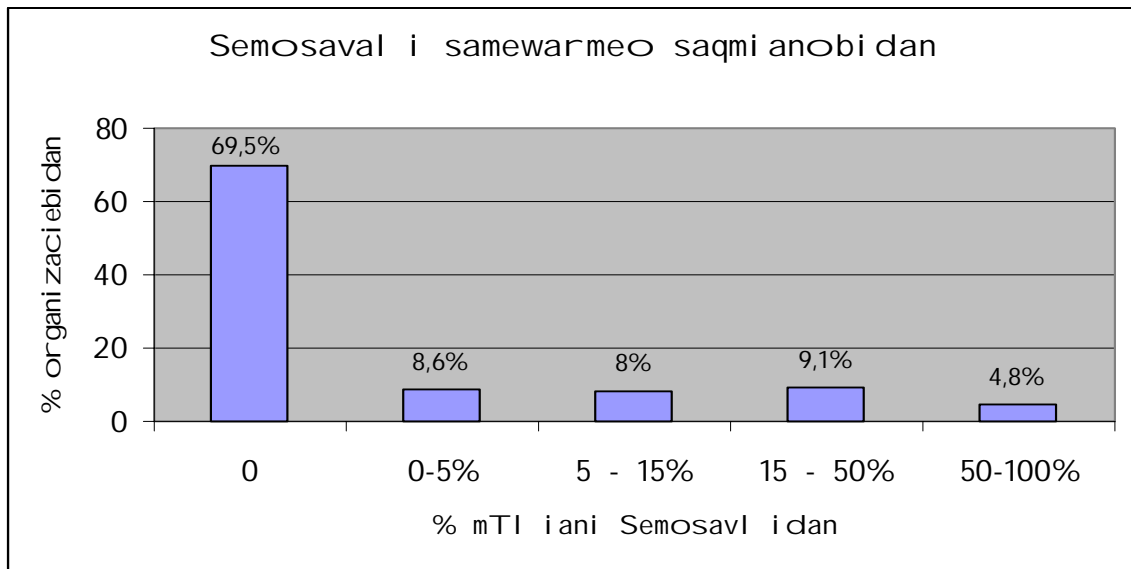
➤ ***damxmare xasiaTis ekonomikuri saqmianoba***

organizaciebma ician, rom aqvT damxmare samewarmeo saqmianobis ganxorciel ebis ufl eba da am faqts dadebiTad afaseben. organizaciebi ukve dRes fiqroben - 2-3 wl is Semdeg rogori iqneba maTi saqmianobis garantiebi. gamokiTxul i organizaciis naxevars aqvs ganxorciel ebul i ekonomikuri saqmianoba. aRni Snul i saqmianoba regul arul Semosavl is wyaros warmoadgens mxol od

oTxi organizaciisaTvis, rac gamokiTxul i organizaciebis 2,04%-s Sesadgens.

organizaciis saerTo Semosavl ebSi samewarneo saqmianobis dabal xvedrit wil ze metyvel ebs aseve #4 diagramaSi mocemul i informacia.

diagrama #3

wyaro: saga-sa da sskgc-s mier Catarebul i gamokvl eva

samoqal aqo interesebis dacvis programis fargl ebSi ganxorciel ebul i arasamewarmeo organizaciebis gamokvl evis Sedegebi gviCvenebs, rom gamokiTxul i 187 organizaciidan mxol od 30% s aqvs Semosaval i samewarmeo saqmianobidan. amasTan, aRniSnul i kategoriis organizaciaTa mxol od 4,8%-Tvis es Semosaval i saerTo Semosavl is 50-100%-is fargl ebSi meryeobs.

organizaciaTa umravl esoba, maT Soris isinic, visac erTxel mainc ganuxorciel ebia aRniSnul i saqmianoba, Tavs ikavebs ekonomikuri saqmianobisagan. mizezebi mraval ferovania.

- dabegvris reJimi, SeRavaTebis ararseboba damxmare ekonomikur saqmianobaze;
- probl emebi sabuRal tro aRricxvasa da sagadasaxado angariSgebaSi;
- Sesabamisi gamocdil ebis ar arseboba, arasamewarmeo seqtori araa amiTvis mzad, ar arsebobs Sesabamisi kul tura;
- araswori menej menti. organizacias ar gaaCnia sakmarisi resursebi amgvari saqmianobis gansaxorciel ebl ad. aRniSnul i mosazrebis momxreebi aRniSnaven, rom amisaTvis aucil ebel ia cal ke strukturul i erTeul is Seqmna, romel ic imuSavebs da ganaviTarebs am mimarTul ebas organizaciaSi.

ekonomikuri saqmianobis dabegvris mkacri reJimis Tavidan acil ebis mizniT zogierTi organizaciebi mimarTaven sxvadasxva gzebs:

1. organizaciis mier momsaxurebis gawevis Sedegad miRebul i Tanxebi buRal trul ad formdeba, rogorc Semowirul oba da ar ibegreba mogebis 20%-iani gadasaxadiT.

2. momsaxurebis gawevisas kontraqti ideba ara organizaciasTan, aramed organizaciis TanamSromel fizikur pirTan formdeba SromiT i xel Sekrul eba da Sesabamisad ibegreba fizikuri piri, xol o miRebul Tanxas organizacia ukve xarjavs Tavisi Sexedul ebisamebr, cxadia, es Tanxebi oficial ur buRal triaSi aRar aisaxeba.

3. Semcirebul ia Semosavl is Tanxa da xarjebis gamoqviTvebis Semdeg organizacia zaral zea, Sesabamisad, ar ixdis mogebis gadasaxads;

4. erTjeradi momsaxurebiT miRebul i Tanxebi saerTod ar aisaxeba organizaciis buRal teriaSi.

aRsaniSnavia is faqtic, rom organizaciebs gaaCniaT ekonomikuri saqmi anobis Taviseburi interpretacia. zogierTi Tvl is, rom fasiani momsaxureba araa samewar meo saqmi anoba an ekonomikur saqmi anobad ganxil eba mxol od kontraqtiT ganxorciel ebul i saqmi anoba.

responentTa umetesoba ekonomikur saqmi anobaze SeRavaTebis dawesebis momxrea. SeRavaTebis daweseba damxmare ekonomikur saqmi anobaze argumentirebul ia Semdegi mosazrebiT:

- "aucil ebel ia SeRavaTi arasamewar meo organizaciebi saTvis, sxva SemTxvevaSi male dafinansebis iseTi wyaro, rogoricaa granti sagrZnobl ad Semcirdeba da seqtori dafinansebis gareSe darCeba";
- "SeRavaTebi ekonomikur saqmi anobaze xel s Seuwyobs organizaciebis mdgradobas";
- "arasamewar meo organizaciis ekonomikuri saqmi anobidan miRebul i Semosavali samoqal aqo kodeqsis Sesabamisad xmardeba organizaciis sawesdebo miznebis Sesrul ebas da ar nawil deba wevrebs Soris".

responentebi Tvl ian, rom aucil ebel ia SeRavaTis zeda zRvaris dafiqsireba. arasamewar meo organizaciis ekonomikuri saqmi anobidan miRebul i Semosavali ganTavisuflebul i unda iyos mogebis gadasaxadisagan 8-10 aTasi dol aris fargl ebSi

SeRavaTis mowinaaRmdegeTa argumentebi Semdegia:

- SeRavaTebis daweseba special urad arasamewar meo organizaciebi saTvis saWi ro araa. am mimarTul ebiT ukeTesia mowesrigdes samewar meo saqmi anobis dabegvra, misi liberal izaciis mimarTul ebiT;
- arasamewar meo organizaciis samewar meo saqmi anoba unda regul irdebodes sabazro ekonomikis principi dan gamomdinare. ar SeiZl eba dairRves konkurenciis principi. sxva SemTxvevaSi, yovel Tvis gamoiZebneba mewar meebis mxridan gadasaxadebidan Tavis aridebis teqnol ogiebi;

➤ **2002 wl is ivniSi sagadasaxado kodeqsSi Sesul i cvl il ebebi da gavl ena seqtorze**

2002 wl is ivnisi cvl il ebam sagadasaxado kodeqsSi organizaciebis garkveul i dabneul oba gamoiwvia da mniSvnel ovani probl emebi Seuqmna arasamTavrobo seqtors. 88-e, 108-e da 185-e muxl ebiT, nebismieri rezidenti iuridiul i piri val debul ia dabegros fizikuri piri, romel ic sagadasaxado organoSi ar aris registrirebul i da asrul ebs samuSaos an eweva momsaxurebas. amavdroul ad, aseTi fizikuri piri, garda saSemosavl o da social uri gadasaxadisa, ibegreba aseve dRg- gadasaxadiTac. paral el urad organizacias rCeba val debul eba, 231-e muxl is Sesabamisad, gadaxdil i Tanxebis Sesaxeb informacia warudginos sagadasaxado samsaxurs.

aRniSnul i cvl il eba saxel mwifos poziciidan sakmaod argumentirebul ad Cans. dabegvras axdens Tanxis gadaxdis wyarosTan da aqedan gamomdinare, gaaadvil a sagadasaxado Semosavl ebis akrefa. saxel mwifos aRar uwevs Semosavl is mimRebi konkretul i fizikuri piris Zebna. mis magivrad amas rezidenti iuridiul i piri akeTebis.

mocemul ma cvl il ebebma mniSvnel ovnad gaaZvira organizaciis urTierToba fizikur pirebTan. amasTan, cvl il eba Zal aSi Sevida gamoqveynebidan meTxuTmete dRes. gamokiTxul i organizaciebis nawil s, romel sac fizikuri pirebidan naqiravebi qondaT ofisi an dagegmil i qondaT garkveul i saremonto samuSaoebis Catareba fizikuri pirebis meSveobiT, dadgnen finansuri probl emis winaSe, radganac biuj etiT gaTval iswinebul TanxebTan SedarebiT 42%-iT gaezardaT xarj i. saqmianobis gasagrZel ebl ad saWi ro gaxda :

- an damatebiTi Tanxebis mobil izeba, rac praqtikul ad SeuZl ebel ia ori kviris ganmavl obaSi,
- an cvl il ebis Setana biuj etSi, rac gul isxmobda ufro cudi xarixis samuSaos an momsaxurebis mi Rebas.

ramdenime organizacia iZul ebul i gaxda ekonomii s xarj ze daefara gauTval iswinebel i xarj i. zogierTma organizaciam aRniSnul i fizikuri pirebi formal urad TanamSroml ebad gaaforma da amiT Tavidan aicil a dRg-s 20%-is gadaxda. erT-erTma organizaciam gamonaxa kanonieri gamosaval i da sTxova Tavis fil ial s, rom fizikuri piri, roml isganac qiraobdnen binas saofised, daeyenebina aRricxvaze sagadasaxado organoSi. aRniSnul Tan dakavSirebiT organizacia did winaaRmdegobas waawyda. Tveze meti gaxda saWi ro raTa fizikuri piri aRricxvaze aeyvana sagadasaxado organos.

zemoaRniSnul i cvl il eba absol uturad kabal uri da arademokratiul ia. araTanabar pirobebSia saxel mwifo da sazogadoeba. saxel mwifom saWi roa fizikuri da iuridiul i pirebis Rirseul i arseboba uzrunvel yos. is ki praqtikul ad am

ukanasknel Ta mier daTmobil i ufl ebebis xarj ze arsebobs, axdens ufro da ufro metis uzurpacias da kabl uri TamaSis wesebs awesebs.

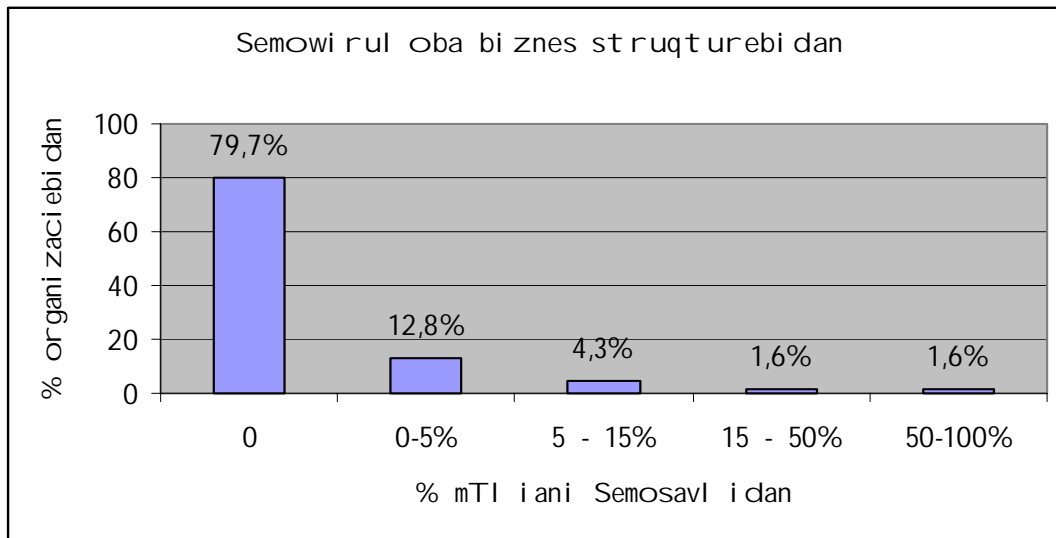
aRniSnul i cvl il eba kidev erTi probl emis winaSe ayenebs seqtors. dRg-s gadaxdis SemTxvevaSi SeuZl ebel i xdeba misi ukan dabrunebis moTxovna dRg-s angariS-fakturis ararsebobis gamo.

4.4 qvel moqmedeba – Semowirul oba

Teoriul ad dafinansebis erT-erT mniSvnel ovan wyaros warmoadgens Semowirul oba, rogorc biznes struqturebidan, aseve moqal aqeebisagan. gamokiTxul i organizaciebidan mxol od 15-s aqvs miRebul i Semowirul oba. xazgasasmelia is faqti, rom Semowirul obaTa nawil i gaRebul ia TviT organizaciis wevrebis mier saregistracio xarjebis dasafarad. erTi organizacia Rebul obs seriozul Semowirul obas ucxoel i partniorisagan. saqarTvel os samewarmeo subieqtebidan da moqal aqeebisagan didi odenobis Semowirul obebs adgil i ar aqvs. mxol od erTaderTi organizacia, romelic bavSvebis ufl ebebis dacvaze muSaobs, axerxebis yovel wl iurad garkveul i Tanxebis mozidvas, rac kargad dagegmil i da organizebul i saqmianobis Sedegia. orgnizacias hyavs TanamSromeli, romelic Semowirul obebis mozidvita dakavebul i. igi Tavad midis biznesmenebTan, acnobs Tavis saqmianobas da sTxovs maT Semowirul obis gaRebas. organizacia aseve atarebs saqvel moqmedo saRamoebis, aRsaniSnavia is faqti, rom am RonisZiebebSi ZiriTadad ucxoel ebi monawil eoben.

Semowirul obas rom arasamewarmeo organizaciaTa Semosavl ebSi dabal i xvedriti wili ukavia da praqtikul ad dafinansebis umniSvnel o wyaros warmoadgens, Semdegi monacemebic adasturebs:

diagrama #4

wyaros: saga-sa da sskgc-s mier Cat arebul i gamokvl eva

gamokiTxul organizaciaTa mxol od 20%-s aqvs Semowirul oba biznesidan da maTgan mxol od 1,6%-Tvis es Semowirul oba warmoadgens metnakl ebad mniSvnel ovan wyaros.

sadReisod Semowirul obasTan dakavSirebul i samarTI ebrivi xasiaTis probl ema or nawil ad SeiZl eba gavyoT. pirvel i ukavSirdeba samoqal aqo kodeqss, meore ki sagadasaxado kodeqss.

- vin SeiZl eba CaiTval os Semowirvel ad?
- saWiroa Tu ara Semowirvel is (qvel moqmedis) stimul ireba sagadasaxado SeRavaTebi T?

sagadasaxado kodeqsiT dRes organizaciis mier miRebul i Semowirul oba Tavisufl deba mogebis gadasaxadisagan, magram arsebobs meore probl ema - samoqal aqo kodeqsis Tanaxmad, Semowirvel is Sesaxeb monacemebi dafiqsirebul unda iqnes wesdebaSi da registrirebul i sasamarTI oSi. Tu Semowirvel i ar aris registrirebul i, mis mier gaRebul i qonebis Semowirul obad aRiareba eWvqveS dgeba da aRniSnul i Tanxa organizacias CaeTvl eba, rogorc dasabegri Semosaval i da sagadasaxado kanonmdebl obi T dabegvras daeqvemdebareba.

rac Seexeba SeRavaTebis qvel moqmedebaze, respodentTa azriT, saWiroa maTi stimul irebac, vinc qvel moqmedebas eweva. amdenad, SeRavaTebi unda dauwesdes orive mxares, Semowirul obis gamcemsac da Semowirul obis mimRebsac. qvel moqmedebi rom gamoCndnen da momravl dnen, amisaTvis garkveul i waxal ise ba aucil ebel ia. respodentebi qvel moqmedebis stimul irebaze saubrisas yovel Tvis gul isxmoben biznes struqt urebis stimul irebas.

yvel aze probl ematurad respodentebi qvel moqmedebis definicias Tvl ian da definiciis srul yofil ebaze amyareben did imeds.

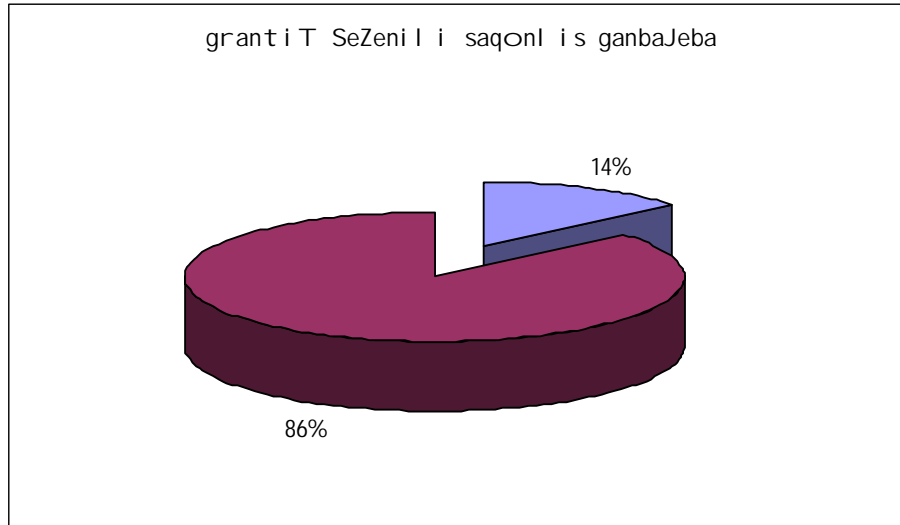
4.5 ganbaJeba

grantiT SeZenil i saqonl is ganbaJeba

kvl evSi monawil e organizciebidan mxol od 7 organizacias (14%) hqonda ganbaJebis mcdel oba. probl emebi Sexvda yvel a organizacias. maTgan orma ver aicil a Tavidan gadasaxadebis gadaxda. gamokiTxul organizaciaTa ganbaJebis ZiriTadi probl emebi:

- dokumentacia;
- vadebi
- gaurkvevel i saxis Sesatanebi da gadasaxadebi
- biurokratiul i barierebi

diagrama #6

pirvel i winaaRmdogoba, romel sac awydebian arasamewarmeo organizaciebi ganbaJebisaTvis grantis statusis misaRebad, aris finansTa saminstros biurokratiul i aparati. miuxedavad imisa, rom grantebis Sesaxeb kanoni gansazRvavs grantis gacemis samarTl ebriv safuZvl ebs, Zal ian Znel ia umtkico finansTa saminstros, rom es aris granti. statusis miniWebas xel s awers ministri, romelic Tanamdebobidan gamomdinare SesaZl ebel ia dedamiwis meore naxevarsferoSi imyofebodes. sabaJo sawyobSi gaCerebul i saqonel ze ki sasawyobo qiris Tanxa yovel dRIurad matul obs.

miuxedavad grantis statusis miRebisa, romelic organizacias aTavisufl ebs sabaJo gadasaxadis, dRg-sa da sabaJo mosakrebl isagan sabaJo samsaxurebi gaurkvevel i saxis momsaxurebisaTvis iReben solidur Tanxebs. erT-erTi

organizacia sabaJo terminal Si daarwmunes, rom mas ganbaJebisas unda gadaexada dRg da Semdeg moeTxova misi dabruneba.

grantiT SeZenil i saqonl is ganbaJebis arsebul i praqtikidan gamomdinare, arasamewarmeo organizaciebs saerTo ar gamoTqvamen saqonl is sazRvargareT SeZenis survil s da amas aRiqvamen zedmet Tavistkivil ad.

4.6 urTierToba sagadasaxado samsaxurTan

angariSgeba sagadasaxado organoebisadmi, iseve rogorc zogadad sagadasaxado kodeqsi, aqil evsis quslia arasamewarmeo organizaciebisaTvis. aq raime gamokveTil i regionul i specifika ar arsebobs. iseve, rogorc regionebsi, aseve Tbil isSiC organizaciaTa nawil i saerTod aranair angariSgebas ar awarmoebs sagadasaxado samsaxuris winaSe.

sagadasaxado samsaxurebis mier administrirebis gaumj obesebis kval obaze aseT organizaciebs seriozul i probl emebi SeeqmnebaT, vinaidan kanoni dekl araciebis warudgenlobis SemTxvevaSi iTval iswinebs sanqciebs, saubari aRaraa araswor dabegvraze.

paral el urad, yvel a organizacia Tavval debul ad Tvl is waradginos angariSebi donortan misi moTxovnil i formebs mixedvit. ufro metic, gamoikveTa, rom grantis dabegvra damokidebul ia donoris moTxovnaze, zogierTi donori saerTod ar iTxovs grantis dabegvras:

- “gadasaxadi aris is rasac gvTavazoben donorebi. anu yvel a donors aqvs gadasaxadebis Tavisi axsna”.
- “araviTari gadasaxadi ar gadagvixdia” ... “aravin ar gvTxovs gadasaxadis gadaxdas”

4.7 saqonl is SeZenis damadasturebel i dokumentebi

organizaciebs garkveul probl emas uqmnis saqonl is SeZenis damadasturebel i Sesabamisi dokumentaciis mopoveba. aRniSnul i probl ema gansakuTrebiT SesamCnevia regionebsi, sadac gamyidvel ebi gaurkvevel i formis dokumentacias izl evian. Tbil isis organizacia, romelic regionSi axorciel ebs proeqts, dokumentebis misaRebad izul ebul ia kofe-breikis produqtebi Seizinos Tbil isSi. aseve probl emaa benzinis regionSi SeZenac. rac Seexeba Tbil iss, organizaciebi aRniSnaven, rom xSirad maRazia ar izl eva sal aros qviTars, xolo dRg-s angariS-faqtura ki, rogorc wesi, gamoiwereba 100 l ars zevi T Tanxebze.

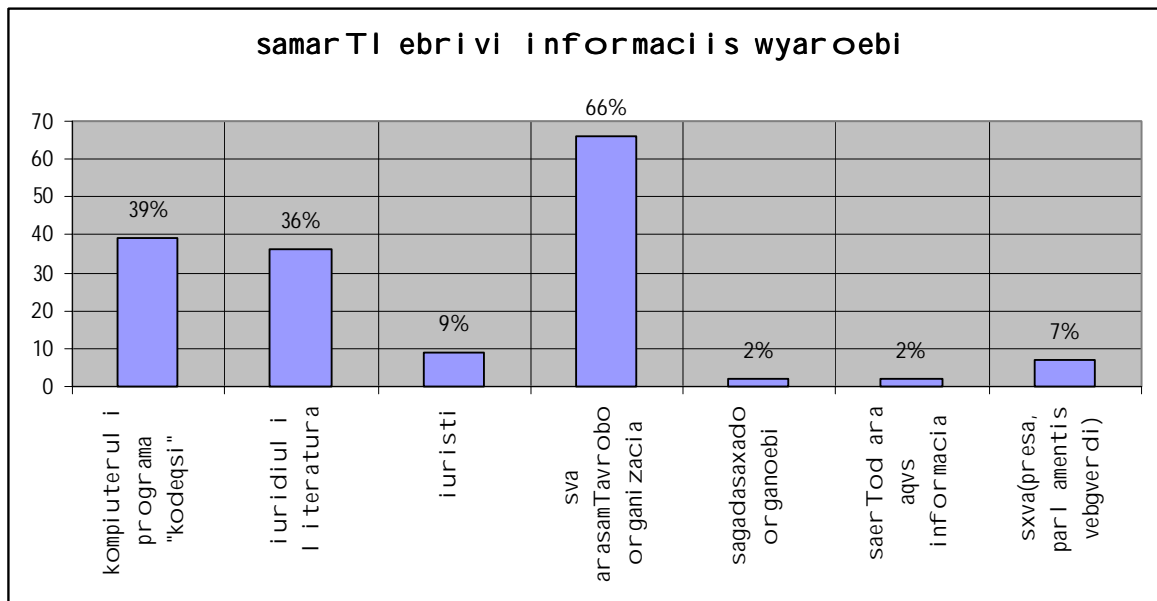
4.8 informaciul i uzrunvel yofa

samarTI ebrivi informaciis misaRebad arasamewarmeo seqtors mraval ferovani wyaroebi gaaCnia. maT Soris yvel aze maRali xvedriti wil iT xasiaTdeba informaciis miReba sxva arasamewarmeo

organizaciebis mxridan. am SemTxvevaSi informaciis gadacemis formebic sakmaod mraval ferovania: konsul tacia, trening-seminarebi, arasamewarneo organizaciebis mier gamocemul i literatura da el eqtronul i fostiT Setyobineba.

arasamewarneo organizaciebi samarTI ebrivi xasiaTis informaciis ZiriTadad Semdeg arasamewarneo organizaciebisagan Rebul oben: axal gazrda iuristTa asociacia, buRal terTa da auditorTa federacia, biznes samarTI is centri, Tavisufl ebis instituti da fondi "horizonti".

diagrama #7

miuxedavad imisa, rom gamokiTxul i organizaciebis 39%-s gaaCnia kompiuterul i programa "kodeqsi" da 36%-s iuridiul i literature, maTi nawil i paral el urad yovel Tvis mimarTavs sakonsul taci od sxva arasamewarneo organizacias. SeiZl eba iTqvas, rom informaciul i vakuumi seqtoris SigniT ar arsebobs. rogorc erTerTi respodenti aRniSnavs, "seqtori Camoyal ibda da mis SigniT aris kol egial oba, arsebobs samarTI ebrivi xasiaTis informaciis da zogadad informaciis gacvl is saSual eba da garantia imisa, rom Tu raime Seicval a kanonmdebl obaSi, informacias operatiul ad mi vi RebT."

arasamTavrobo organizaciebi ar endobian sagadasaxado samsaxurebs da Tvl ian, rom sagadasaxado samsaxurebi arakompetenturebi arian. amasTan, sagadasaxado samsaxuridan informaciis miReba Sesazl ebel ia, mxol od piradi kontaktebis meSveobiT. sagadasaxado samsaxurebi an saerTod ar izl evian informacias, an informaciis gacemis SemTxvevaSi es informacia

aucil ebl ad araswori aRmoCndeba. 2000 wel s erT-erTma organizaciam mimaRTa sagadasaxado organizacias weril obiT da moiTxova informacia. gamokvl evis Catarebis momentisaTvis, anu 2002 wl is noemberSi pasuxi kvl av ar hqondaT miRebul i. iyo SemTxvevebi rodesac weril obiT mimaRTvaze ramdenime organizaciam miRo weril obiTi pasuxi, rom granti saerTod ar ibegreba an ganTavisufl ebul ia mTel i rigi gadasaxadebisagan, rac simarTl es ar Seefereba. sagadasaxados weril ebi zogierTma organizaciam gamoiyena da ar dabegra grantidan gacemul i xel fasebi kanonis Sesabamisad.

mxol od erTi organizacia aRniSnavs, rom ara aqvs informacia saerTod. Tumca kvl evam naTl ad dagvanaxva, rom erTia informaciis miReba da meorea misi adeqvaturi gamoyeneba. miT umetes, rom sagadasaxado kanonmdebl oba interpretaciis farTo saSual ebas iZl eva. aqedan gamomdinare, informaciis miRebis formevidan am etapze yvel aze sasargebl od konsul taciebi da trening-programebi gvesaxeba.

4.9 kanoni sanotaro moqmedebaTa Sesrul ebisaTvis sazRauris Sesaxeb

aRniSnul i kanonis mecxramete muxl is Tanaxmad, arasamewarmeo iuridiul i piris SeqmnasTan an reorganizaciasTan dakavSirebul i sadamfuZnebl o dokumentebis damowmebis sazRauri 18 l aria dRg-s gareSe. aRniSnul i Canaweri interpretaciisaTvis farTo gasaqans iZl eva. zogierTi notariusi wesdebis mxol od erT egzempl ars amowmebs 18 l arad, real urad 5 egzempl aria aucil ebel i. amdenad, xarji 5-j er izrdeba. sazRauri damokidebul i xdeba egzempl arebis raodenobaze.

4.10 sakuTari interesebis dacvis formebi

interesebis dasacavad seqtori ZiriTadad iyenebs iseT formebs, rogoricaa: uSual o Sexvedrebi Sesabamis saxel isufl o struqturebTan; weril obiTi mimaRTvebi; sazogadoebrivi sabWoebis Seqmna adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebTan, romel Ta meSveobiTac xdeba sakrebul oebTan erTad probl ematuri sakiTxebis ganxil va; l obireba da sasamarTl o procesebi.

adgil i hqonda ramdenime winaswar dagegmil kampanias, romel ic gul isxmabda xel mowerebis Segrovebasa da probl emis satel evizio gaSuqebas. aseve, mediis meSveobiT warmatebul i precedentebis demonstrirebas.

respodentebi warmatebul ad miicneven kampanias, romel ic arasamewarmeo organizaciebisagan Semdgarma samuSao j gufma ganaxorciel a grantebis monitoringTan dakavSirebiT.

sasamarTl o orjer iqna gamoyenebul i organizaciis mier mas Semdeg, rodesac yovel gvarma Sexvedrebma da mol aparakebebma

administraciul organosTan Sedegi ar gamoiRo. orive SemTxvevaSi organizaciam daiuva Tavisi ufl ebebi.

V Semaj amebel i debul ebebi

gamokiTxul eqspertTa da organizaciaTa damokidebul eba saqarTvel os arasamewarneo kanonmdebl obisadmi SesaZI oa qvemoT moyvanil i debul ebebis saxiT Camoyal ibdes:

zogadi Sefaseba.

arasamewarneo seqtoris maregul irebel i samarTI ebrivi baza saqarTvel oSi ZiriTadad damakmayofil ebel ia da qmnis sazogadoebrivi organizaciebis arsebobis minimal ur pirobebs. amasTan, kanonmdebl oba araTanabradaa ganviTarebul i. aris sferoebi, roml ebic nakl eb probl emebs uqmnian organizaciebs (samoqal aqo kodeqsiT regul irebul i urTierTobebi) da sferoebi, sadac seriozul i xarvezebia (sagadasaxado kanonmdebl oba). amasTan, ukanasknel periodSi gamoikveTa samarTI ebrivi bazis gauaresebis tendencia.

samoqal aqo kodeqsiT regul irebul i urTierTobebi

samoqal aqo kodeqsis normebi yvel aze nakl ebprobl emuria arasamewarneo organizaciebisatvis da raime gadaul axav dabrkol ebebs maT arsebobas da ganviTarebas ar uqmnian. kvl evis dros gamovl enil i registraciis probl emebi ufro kanonis aRsrul ebas ukavSirdeboda, vidre normatul i regul irebis xarvezebs. samoqal aqo kodeqsTan mimarTebaSi respodentebi gamoyofen Semdeg probl emur sakiTxebis:

- mocemul i organizaciul -samarTI ebrivi formebi seqtoris moTxovnis araadeqvaturia. es iwvevs organizaciebis adaptirebas arsebul formebTan da mTel i rigi normebis formalizacias. organizaciaTa funqcionirebis arsebul i praqtika gviCvenebs, rom arasamewarneo iuridiul i pirebis marTvis organoebTan dakavSirebul i debul ebebi fiqtiurad srul deba da organizaciaTa umetesoba mxol od formal urad akmayofil ebs kanonis moTxovnebs. amis gamo organizaciaTa forma da Sinaarsi xSirad arsebiTad gansxvavdeba erTnmaneTisagan. es ki axal i organizaciul -samarTI ebrivi formis - "dawesebul ebis" an "institutis" SemoRebis

moTxovnas badebs. Tumca am azrs iziarebs gamokixul eqspertTa mxol od naxevari da organizaciaTa mcire raodenoba. Paral el urad, daisva saTemo organizaciebis arasamTavrobo organizaciebisagan gamijvnis sakiTxic. cal ke unda gamoiyos aseve religiuri organizaciebis sakiTxi, romel Ta registrierebis sakiTxi mowesrigebas saWiroebs;

- Semomwirvel ebis, gamgeobis wevrebisa da filial ebis saval debulo registracia miCneulia zedmet formal obad, rac zrdis organizaciis finansur da SromiT danaxarj ebs;
- gaugebrobis potenciur el ementebis Seicavs iuridiuli piri miznebis aRiarebul zneobriv normebTan Sesabamisobis da fondis qonebis mizanTan Sesabamisobis sakiTxebi. orive debul eba farTo interpretaciis safuZvels qmnis da gasaqans aZl evs maregistrierebeli organos moxel is subieqtivizms.

sagadasaxdo kanonmdebl oba

a) grantis saxsrebiT SeZenil saqonel Si gadaxdil i dRg-s dabruneba seriozul i probl ema. am sakiTxTan mimarTeBaSi gamoiTqva ramdenime mosazreba probl emis gadawyvetis mimarTul ebiT:

- probl ema araa gamowveul i kanonmdebl obis xarveziT. aq saqme gvaqvs kanonmdebl obis aRsrul ebis meqanizmebis arasrul yo-fil ebaTan. Sesabamisad, saWiroa seqtoris zewol a aRmasrul ebel xel isufli ebaze. am mimarTul ebiT Sesazl ebel ia ganxorciel des Semdegi Ronisziebi:
 - sakanonmdebl o cvl il ebis l obireba, roml is Tanaxmadac saxel mwifos kanonis darRvevisaTvis daedeba sanqciebi;
 - seqtorma unda uzrunvel yos sakuTari interesebis dacva sasamarTl os meSveobiT.
- saWiroa cvl il ebebis l obireba sagadasaxdo kodeqsis 119-e muxl Si, raTa moxdes gadasaxadebis urTierTcaTvl is arsebul i praqtikis dakanoneba;
- saerTod ar iqnas gadaxdil i dRg finansTa saminstros an sagadasaxados weril is safuZvel ze. Tumca, ganbaJebis procesSi grantis statusis miRebis praqtika naTl ad gviCvenebs, rom saxel mwifo struqturidan weril obiTi nebarTvis miReba Zal ian Znel ia da Tanamdebobis piris keTil ganwyobazea damokidebul i.

b) qvel moqmedebis mizniT gacemul i Tanxebis gamoqviTvis ufl ebis da ekonomikuri saqmianobiT miRebul mogebaze sagadasaxdo SeRavaTis ararseboba miCneul iqna ganviTarebis Semaferxebel umniSvel ovanes faqtorad, vinaidan es normebi safuZvel s uyrian dafinansebis al ternatiul i wyaroebis formirebas.

saqvel moqmedo organizaciis statusis mimniWebel i organos formirebis Sesaxeb ZiriTadad uaryofiT poziciebi dafiqsirda. aRiniSna, rom arsebul i korumpirebul i sistema meyseul ad STanTqavs am sistemas da statusi manipul irebis sagani gaxdeba. Amdenad, statusis miRebis procedura unda iyos maqsimal urad martivi.

respodentebi ZiriTadad Tanxmdebian imaze, rom saqvel moqmedo organizaciis statusis da Sesabamisad sagadasaxado SeRavaTebis miReba dakavSirebul i unda iyos damatebiT pasuxismgebl obasa da val debul ebebTan. kerZod, informacia aseTi organizaciis Sesaxeb unda iyos gaxsnil i; saqvel moqmedo statusis mqone organizaciebis marTvis da angariSval debul ebis rejimi gansxvavebul i unda iyos;

amasTan, mkafiod unda ganisazRvros, ra aris qvel moqmedeba, vin aris qvel moqmedi da beneficiari.

g) respodentebis azriT, ekonomikuri saqmianobis dabegvra SeRavaTiani reJimiT SesazI ebel ia ganxorciel des mocemul i ori pirobis dakmayofil ebis SemTxvevaSi:

- mogeba ar nawil deba damfuZnebl ebs Soris;
- damxmare samewarmeo saqmianoba Seesabameba organizaciis mi znebs.

amasTan, SeRavaTebis dawesebisaTvis yvel aze misaRebia SeRavaTis zeda zRvaris daweseba. rodesac organizaciis ekonomikuri saqmianobidan miRebul i Semosaval i gadascil deba dadgenil zRvars, igi dabegreba Cveul ebriv reJimSi.

d) 2002 wl is 25 ivnisis cvl il ebebi sagadasaxado kodeqsis 88-e, 108-e da 187-e muxl ebSi seriozul probl emebs uqmnis organizaciebs. saxel mwifom gadasaxadebis akrefis funqcia registrirebul iuridiul pirebs gadaabara da amit:

- daarRvia maTi ufl ebebi;
- mkveTrad gaaZvira maTi kontraqtebi fizikur pirebTan;
- ar uzrunvel yo SemoTavazebul i cvl il eba fizikur pirze grantis Tanxebidan gadaxdil i dRg-s ukan dabrunebis saTanado meqanizmiT;

sabaJo kanonmdebl oba

prezidentis 2001 wl is 13 agvistos #326-e brZanebul eba, roml iTac regul irdeba grantiT SeZenil i saqonl is sabaJoze gatarebis wesi, warmoadgens dokuments, roml is meSveobiTac xel isufl ebis cdil obs daawesos politikuri kontrol i seqtorze. dasaxvevia grantis saxsrebiT importirebul i saqonl is ganbajebis mTel i procedura. misi mouqnel obis gamo organizaciebi an ver sargebl oben SeRavaTebiT, an Zal ian gvian iReben maT, rac uzrdiT finansur danaxarj ebs.

sxva

sxva xel isSemSl el normatul aqtebad dasaxel da kanonebi masmediis Sesaxeb, bavSvTa da axal gazrdul i kavSirebis Sesaxeb, saval debul o xanZarsawinaaRmdago dazRvevis Sesaxeb. kanoni masmediis Sesaxeb zRudavs arasamewarmeo organizaciebis sainformacio saqmianobas. kanoni xanZarsawinaaRmdago dazRvevis Sesaxeb miicneva organizaciebisaTvis usargebl o da araefeqturi servisis Zal iT miyidvis saSual ebad.

samarTI ebrivi codnis done

gamokvl evam naTI ad dagvanaxva, rom aucil ebel ia samarTI ebrivi codnis donis amaRI eba seqtoris SigniT. donoris moTxovnebis paral el urad saWiroa saqarTvel os kanonebis codna da maTi moTxovnebis Sesrul eba.

VI danarTebi

danarTI #1

Temebi eqspertTa interviu irebi saTvis

1. ramdenad damakmayofil ebel ia arasamewar meo organizaciebis maregul irebel i samarTI ebrivi baza?

(eqspertma Sesazl ebel ia sasaubrod amoircios mistvis sasurveli erT-erTi Tema an ganxil os mTlianad da Sesazl ebel ia daamatos sxva sakiTxebic)

2. samoqal aqo kodeqsi

- o sadamfuZnebl o dokumentebi;
- o organizaciul samarTI ebrivi formebi;
- o kavSirebis marTvis organoebi;
- o fondis marTvis organoebi;
- o filialebis registracia;
- o reorganizacia, likvidacia da qonebis ganawileba;

3. sagadasaxado kodeqsi da sabaJo kanonmdebl oba

- o saqvel moqmedo saqmi anoba da saqvel moqmedo organizaciebi;
- o arasamewar meo organizaciebis ekonomikuri saqmi anobis dabegvra;
- o arasamewar meo organizaciebis mier grantis safuZvel ze ganxorciel ebul i saqmi anobis dabegvra;
- o dRg-s dabruneba;
- o grantiT SeZenil i saqonl is sabaJoze gatarebis wesi;

4. kanoni grantebis Sesaxeb

- saxel mwifods mier gacemul i grantebi

5. saxel mwifo Sesyidva da arasamewar meo organizacia

6. kanoni saval debul o xanZarsawi naaRmdgo dazRvevis Sesaxeb

7. sxva

danarTi #2

Aarasamewarneo organizaciebis warmomadgenel Ta interviuirebis sakiTxebi

1. zogadad samarTi ebrivi xasiaTis ra probl emebi uSi is xel s arasamewarneo organizaciebis ganviTarebas?

- registracia (dokumentebi, saregistracio mosakrebel i)
- marTvis struqtura
- gadasaxadebi da sagadasaxado SeRavaTebis nakl eboba
- angariSgeba
- dafinanseba
- sxva (konkretul ad)

2. dafinansebis romel i wyaroebia yvel aze metad xel misawvdomi? ratom?

- granti
- ekonomikuri saqmi anoba
- Semowirul oba (qvel moqmedeba, saqvel moqmedo organizaciis statusi)
- saxel mwi fo SekveTa an granti

3. ra saxis gadasaxadebs ixdiT grantidan?

4. dagibrunebiaT Tu ara dRg grantiT SeZenil saqonel ze? konkretul i magal iTebi

- Tu dagibrunebiaT ramdenj er?
- Tu CagiTvl iaT ramdenj er ra saxis gadasaxadSi?
- ratom ver ibrunebT?

5. gagibaJebiaT Tu ara grantiT sazRvargareT SeZenil i saqonel i?

6. gqondaT Tu ara probl emebi ganbaJebasTan dakavSirebiT?

7. ra saxis gadasaxadebs akavebT sagadasaxadoSi araregistrirebul i fizikur pirebisaTvis Sesrul ebul i samuSaos an gaweul i momsaxurebis anazRaurebisas?

8. Tu eweviT ekonomikur saqmi anobas ra saxis gadasaxadebs ixdiT?

9. rogor nawil deba ekonomikuri saqmi anobi dan miRebul i mogeba?

10. Tu ar eweviT ekonomikur saqmi anobas ra aris ZiriTadi xel isSemSi el i mizezi?

11. ra periodul obiT da ra saxis angariSgebis formebs abarebT sagadasaxado samsaxurs?

- yovel Tve,
- kvartal urad
- wl iurad
- saerTod ar vabarebT

12. samarTi ebrivi informaciul i uzrunvel yofis xarisxi da formebi

- kompiuterul i programa "kodeqsi"; iuridiul i literatura;
- regul arul ad informacias vRebul obT sxva arasamTavrobo organizaciebi dan;

- sagadasaxado samsaxuridan;
- ar gvaqvs informacia
- sxva

13. ra gzas mimarTaven arasamewarneo organizaciebi sakuTari interesebis dasacavad? konkretul i magal iTebi